

Pogled čez mejo

Odložitev obiska predsednika SFRJ v sosednji italijanski republiki, zlasti pa nekateri dogodki pred in tudi potem, pomeni za večino naših občanov iznenadenje. Navadili smo se v preteklih letih dokaj gladkih medsebojnih odnosov skupaj z odprto mejo in možnostmi medsebojnega sporazumevanja, ki nam niso prav nič omajale našega trdnega prepričanja, da znamo misliti s svojo glavo in delati s svojimi rokami in da tudi s tem dokazujemo upravičenost svoje nacionalne samobitnosti na tem koščku zemlje sredi Evrope. Srečni in zadovoljni smo menili, da so se tudi vsi drugi lahko o tem prepričali.

Žal nas nekateri pretekli dogodki opozarjajo, da vse mračne sile, ki se jih spominjamo iz bližnje in malo bolj oddaljene zgodovine, še niso pokopane. Mirno sožitje narodov na tem evropskem križišču ni nekaj, kar je čas prinesel sam od sebe, ampak je rezultat dolgoletnega boja naprednih sil različnih narodov in še posebej njihove zmage v velikem boju proti nacizmu in fašizmu, h kateri smo tudi mi prispevali svoj delež. Očitno pa to ni bilo in ne more biti dovolj. Sožitje držav in narodov se lahko odvija le ob stalni skrbi za spoštovanje in enakopravno sodelovanje, kar pa vključuje tudi nenehen boj, zoper vse tiste sile, ki skušajo obujati odnose, ideje in postopke, ki temeljijo na idejah podrejanja, izkoriščanja in nasilja. Takim se pač lahko zgodi, da nekatere naše razprave med narodi in republikami o tem, kako čim dosledneje uresničiti suverenost in ustvariti najboljše možnosti za razvoj vsake izmed njih, to napačno ocenijo kot izvor šibkosti in notranje nestabilnosti, ki bi jo bilo morda mogoče izkoristiti za pritisk in obujanje anahronističnih apetitov. Enotna ocena in reagiranje celotne jugoslovanske javnosti samo potrjuje, kako nesmiselne so take špekulacije.

Lahko smo zadovoljni, da so tudi demokratske sile prav v naši bližnji sosesčini tako odločno izrazile svojo voljo, da se uprejo obujanju nasilja in političnih kupčij, kot sredstva za urejanje medsebojnih odnosov — prav pa bo, če tudi sami premislimo svoje ravnanje in se z enako odločnostjo prizadevamo za graditev in napredek humane, demokratske, socialistične družbe, ki je najboljša garancija naših narodnih interesov.

P. Kežar

Tudi letos od 1. — 31. decembra v vseh prodajalnah Kokre

Novoletna reklamna 500 ur za
prodaja z nagradnim 500 kupcev
žrebanjem

Žrebanje nakupov prek
50 din bo 6. I. 1971

Obiščite naše bogato založene
prodajalne!

KOKRA KRANJ

XI. novoletni sejem

V delavskem domu v Kranju so danes zjutraj odprli XI. novoletni sejem. Na njem sodeluje 43 razstavljalcev, od tega trinajst podjetij. Med podjetji zasledimo predvsem tista, ki so že za zdaj sodelovala na različnih sejmih v Kranju in seveda tudi na prejšnjih novoletnih sejmih. To so Elita, Merkur, Zivila, Zarja, Slovenija les, Murka, Mladinska knjiga in druge. Razen pohištva in druge stanovanjske opreme pa

je tokrat moč na sejmu dobiti po znižanih cenah (popusti so precejšnji) tudi novoletne okraske, knjige, voščilnice in podobno. Kot posebnost pa omenimo, da ima Murka Lesce na sejmu poseben smučarski oddelek, v katerem na smuči montirajo okovje.

Letošnji XI. novoletni sejem v Kranju bo odprt do 27. decembra, vsak dan od 8. do 19. ure. Vstopnina je 2 dinarja.

A. Z.

Teden solidarnosti z vietnamskim ljudstvom

V tednu solidarnosti z vietnamskim ljudstvom od 13. do 20. decembra pri nas pregledujemo opravljeno delo, ki smo si ga zastavili, da bi kot napredni in človekoljubni ter svobodoljubni ljudje pomagali in se solidarizirali v boju in z bojem ljudstev v Indokini. Naša javnost še posebej podpira vietnamski osvobodilni boj, ki je v letih bojev prerastel že v simbol odpora majhnega naroda proti nekaikratni premoči okupatorja povezanega z izdajalci narodnih interesov. Nekajletna ameriško vietnamska vojna, ki je zaradi svoje umazanosti in krivičnosti vzbudila napredne duhove že v samih Združenih državah in razdelila ameriški narod, je pokazala le, da se bo vietnamska vojna končala pravzaprav v Ameriki sami. Majhen narod je nepremagljiv, če ima pred seboj končni cilj — nacionalno osvoboditev.

Republiški koordinacijski odbor za pomoč žrtvam imperialistične agresije pri RK SZDL namerava v svojem programu za prihodnje leto še naprej tako kot letos seznanjati organizacije in širšo javnost z odporiškim gibanjem v svetu in še posebej v Indokini. Letos je bilo po slovenskih občinah zbrano precej denarja, krvne plazme, hrane in zdravil za prebivalce in borce v Vietnamu. Pripravljenost pomagati daljnemu narodu k osvoboditvi je obenem tudi izraz naše težnje po resnično svobodnem svetu brez nasilja nad človekom.

3. stran

Jeseniški obrtniki
so zborovali

5. stran

Stabilizacija in
nazadovanje

8. stran

Kako so Slaki
osvojili Ameriko?

10. stran

Kolinar Lojze
s Fužin

16. stran

Spomin na
dr. Julija Polca

JESENICE

Jutri bo na Jesenicah seja delavskega sveta jeseniške železarnarne, na kateri bodo obravnavali srednjeročni razvojni program do 1975. leta, gospodarski načrt za prihodnje leto in poročilo o raziskovalni in kvalitetni problematiki železarnarne.

V jeseniški občini so v teh dneh občni zbori osnovnih sindikalnih organizacij ob enem pa so tudi občni zbori sindikalnih odborov obratov železarnarne. Na občinskem sindikalnem svetu so nam povedali, da so s potekom občnih zborov izredno zadovoljni, saj še nikoli niso bili tako kvalitetni kot letos. Na Jesenicah je bilo doslej že okrog 20 občnih zborov.

-jk

KRANJ

V ponedeljek popoldne so se na drugi seji sestali člani skupščine stanovalcev. Razpravljali so o poročilu o gospodarjenju s skladom hiš in o delu razširjenega delavskega sveta Podjetja za stanovanjsko in komunalno gospodarstvo Kranj, o smernicah za sestavo programa investicijsko vzdrževalnih del in o stanarinah v prihodnjem letu. Na seji skupščine so izvolili tudi predstavnika skupščine stanovalcev za občinsko konferenco socialistične zveze. — Ko so govorili o smernicah za sestavo programa investicijsko vzdrževalnih del, so sklenili, da bo januarja o tem razpravljali še delavski svet v širši sestavi, pogodbe z izvajalci pa bodo sklepali že februarja. Na skupščini so se tudi strinjali, da je treba vnesti v program za prihodnje leto vsa tista vzdrževalna dela na vseh zgradbah, kjer del letos niso končali. Soglašali so, da je treba obnoviti dotrajana pročelja in druge dele zgradb, v starejših objektih nadaljevati z obnovo električnih instalacij itd. Menili so, da je treba zagotoviti prednost tistim obnavam in popravilom, kjer je moč preprečiti nadaljnjo škodo.

V ponedeljek popoldne so se v Kranju sestali sekretarji organizacij zveze komunistov iz krajevnih skupnosti v občini. Govorili so o nalogah organizacij zveze komunistov v krajevnih skupnostih pri pripravah na volilne konference krajevnih organizacij socialistične zveze.

Jutri ob 12.30 se bo sestal občinski odbor sindikata delavcev družbenih dejavnosti. Na dnevnem redu je razprava o regresih za dopuste v prihodnjem letu in o uresničevanju meril Kataloga 2.

V petek dopoldne pa se bodo v Kranju sestali člani skupščine temeljne izobraževalne skupnosti. Predvideno je, da bodo sprejeli sklep o začasnem financiranju temeljne izobraževalne skupnosti v prihodnjem letu, razpravljali o spremembah pravilnika o štipendiranju in o družbenem dogovoru o štipendiranju in kreditiranju v Sloveniji. Govorili bodo tudi o sofinanciranju varstva ekonojsko šibkih družin. A. Z.

RADOVLJICA

Pri občinski skupščini se je v ponedeljek opoldne sestal sklad za šolstvo. Razpravljali so o stanju in problematiki gradnje šol v občini in o finančnih vprašanjih.

Pri občinski konferenci socialistične zveze se bo v petek dopoldne sestal koordinacijski odbor za verska vprašanja. Razpravljali bodo o vlogi in delu koordinacijskega odbora in o pripravi posveta z duhovniki iz radovljiške občine.

V petek popoldne pa se bo sestalo tudi predsedstvo občinskega sindikalnega sveta. Na dnevnem redu je razprava o izhodiščih za zbiranje in porabo sredstev v prihodnjem letu. Govorili bodo tudi o spremembi proračuna občinskega sindikalnega sveta za letos in o predlogu proračuna za leto 1971.

A. Z.

Razprava o spremembah političnega sistema

Pretekli teden je politični aktiv kamniške občine razpravljaval o načrtanih spremembah našega političnega sistema. Uvodno obrazložitev je podal Franc Svetelj, republikanski poslanec in sekretar občinske konference socialistične zveze. Razprava se bo nadaljevala po sindikalnih organizacijah in krajevnih organizacijah socialistične zveze. Prek tiska in televizije so ljudje seznanjeni s predvidenimi spremembami, razprava naj bi le omogočila vsem delovnim ljudem, da o tem povedo tudi svoje mnenje.

Politični aktiv se strinja s pariteto v predsedstvu re-

publike, bili pa so pomisleki, če je smotno in opravičljivo, da bi vsako leto menjali predsednika. Posebno glede predstavljanja Jugoslavije v zunanjem svetu.

Glede predsedstva republiške skupščine (v zgornjem odstavku je bilo govora o predsedstvu v federaciji) pa še ni jasno, kako naj se oblikuje in kaj naj pravzaprav predstavlja.

Politični aktiv je pozdravil ukrepe na ravni federacije glede prenosa ekonomskih pristojnosti na republike, vendar so Kamničani za ostre ukrepe proti tistim, ki sklepov ne bodo izvajali.

J. V.

Posvetovanje s predsedniki odborov

Občinska konferenca socialistične zveze Kamnik je sklicala sestanek s kandidati za predsednike odborov za splošni ljudski odpor po krajevnih skupnostih. V kamniški občini bodo ustanovili sedem odborov, in sicer v Kamniku, Komendi, Motniku, Kamniški Bistrici, Duplici, Srednji vasi in Tuhinju.

Ta mesec bodo po krajevnih skupnostih obravnavali predlog kandidatov za odbore. Kandidatno listo bodo predložila vodstva socialistične zveze po krajevnih skupnostih. V odborih za splošni ljudski odpor naj bi bili predstavniki krajevnih skupnosti, društev in vseh družbenopolitičnih organizacij.

J. V.

Seminar za mlade komuniste

V petek je bil v Grobljah pri Domžalah enodnevni seminar za mlade komuniste kamniške in domžalske občine. Seminar sodi v okvir sodelovanja dveh sosednjih občin, o čemer je bilo letos precej govora v obeh občinah.

Na seminarju so govorili o spremembah političnega si-

stema ter o napredku znanosti in tehnologije in mestu Jugoslavije v tem razvoju.

Aleksander Skok, sekretar občinske konference ZKS Domžale, ki je bil delegat na prvi zvezni konferenci ZKJ, pa je spregovoril o sklepih prve konference ZKJ.

J. V.

Še premalo samostojnosti

Nedavno je bil na Jesenicah posvet predsednikov in sekretarjev aktivov zveze mladine, na katerem so obravnavali priprave na letne konference aktivov v krajevnih skupnostih in delovnih organizacijah. Na srednjih šolah so letne konference že bile. Predsedniki in sekretarji so menili, da bi morale dati konference vsebinsko usmeritev dela, ker se še vedno kaže nesamostojnost in neelastičnost pri delu. Na konferencah naj bi sprejeli tudi delovne programe.

Predsedniki in sekretarji so razpravljali še o ključu za volilne članov konference. Načelno so se dogovorili, da bodo predlagali v konferenco predstavnike specializiranih mladinskih organizacij in

-jk

GORENJSKA KREDITNA BANKA

BLED · JESENICE · KRANJ · RADOVLJICA · ŠK. LOKA · TRŽIČ

VELIKI NAGRADNI ŽREBANJI

Za vlagatelje, ki do 31. VII. 1971 vložijo na hranilno knjizico ali na devizni račun

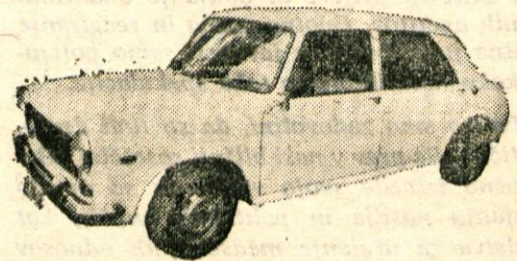
2000 din — vezano nad eno leto
1000 din — vezano nad dve leti

Obnovijo v navedenem času rok vezave

Za vsak navedeni polog en žrebni listek

Za večji polog več zrebni listkov

PRVA NAGRADA

Prvi nagradni osebna avtomobila AUSTIN 1300 in 198 lepih denarnih nagrad

10 nagrad po 2000 din
10 nagrad po 1500 din
20 nagrad po 1000 din
20 nagrad po 800 din
20 nagrad po 600 din
20 nagrad po 400 din
98 nagrad po 100 din

17. II. 1971
v Radovljici

18. VIII. 1971
v Škofji Loki

Le resnično enako-pravna manjšina lahko povezuje dve deželi

Zaradi šovinističnih izpadov v Avstriji je zavladalo ogorčenje v jugoslovanski javnosti kakor tudi med koroškimi Slovenci. O teh dogodkih se je močno razpisal tudi slovenski tisk na Koroškem, predvsem tednik Slovenski vestnik. Poročali so tudi o obisku delegacije Zveze koroških kulturno prosvetnih organizacij pri RK SZDL. Koroški Slovenci pod vodstvom predsednika doktor Francija Zwitterja so se pogovarjali s predstavniki RK SZDL, Gospodarske zbornice SR Slovenije in Zveze kulturno prosvetnih organizacij o problemih te zamejske organizacije, zlasti v zvezi z uveljavljanjem političnih in kulturnih pravic ter prizadevanj za nadaljnji razvoj Slovencev v republiki Avstriji.

Ponovno so opozorili na vlogo, ki jo imajo v medsebojnih sosedskih odnosih narodnostne skupine oziroma manjšine. Takšno vlogo pa lahko opravljajo le, če so resnično enakopravne z drugimi narodi v državi, v kateri živijo. V tem smislu, so poudarili, je matična dežela že doslej podpirala prizadevanja Slovencev v Avstriji, da bi dosegli tak položaj, ki bo omogočil njihov vsestranski razvoj. Ta razvoj

pa je močno odvisen od odnosov med Jugoslavijo in Avstrijo. V ugodnih pogojih vsestranskega sodelovanja na osnovi skupnih interesov, ob odprtih mejah je z dobro voljo mogoče in potrebno urejati ta vprašanja.

Na prijateljske odnose med Jugoslavijo in Avstrijo pa v zadnjem času mečejo senco nekateri dogodki. Politična narava le-teh je takšna, da jih nikakor ni mogoče uskladiti s pojmom dobrih sosedskih odnosov in prijateljskega sodelovanja. Ugotovili so tudi, da že vsa leta zaostaja uresničevanje ustavno in mednarodno zagotovljenih pravic, namenjenih vrstu slovenske narodne manjšine v Avstriji. Nasprotno pa manifestacije nacionalističnega revanšizma ob 50. obletnici plebiscita na Koroškem, pisanje najrazličnejših ekstremnih glasil, gonja proti slovenskim in avstrijskim študentom, ki so se hoteli temu upreti, odkritje spomenika »nepozabni domovini Spodnji Štajerski«, rasistični ukrepi proti jugoslovanskim delavcem na Dunaju, kampanja proti gospodarskemu sodelovanju težko prizadenejo napore za boljše sožitje med obema državama in narodom.

O spremembah sistema in stabilizaciji našega gospodarstva

Izvršni odbor občinske konference SZDL in komite občinske konference zveze komunizmov Kranj bosta danes dopoldne v dvorani kranjske občinske skupščine pripravila razpravo o predvidenih spremembah v družbenopolitičnem in gospodarskem siste-

mu ter o ukrepih za stabilizacijo gospodarstva. Predvideno je, da bodo na tej razpravi izoblikovali predloge in stališča za reševanje problemov nadaljnega razvoja samoupravnega sistema in stabilizacije gospodarstva.

A. Z.

Skupna seja političnih aktivov

V osnovni šoli Lucijan Škaf v Stražišču so se včeraj zvečer sestali na skupni seji politični aktivisti krajevnih skupščin občine na desnem bregu Save. Pogovarjali so se o pripravah na

domestne volitve za poslanca republiškega zbora republiške skupščine in o pripravah na volilne konference krajevnih organizacij socialistične zveze na desnem bregu Save.

A. Z.

Jeseniški obrtniki so zborovali

V soboto zvečer je bil na Jesenicah občni zbor obrtniškega kulturnega društva in združenja samostojnih obrtnikov jeseniške občine. Na Jesenicah je trenutno okrog 180 rednih obrtnikov, 240 občanov pa opravlja obrt kot dopolnilno dejavnost. Obrtniki so poudarili, da je rednih obrtnikov še vedno premalo, saj bi jih moralo biti najmanj 300, da bi bili kos potrebam po obrtniških storitvah v občini. Dogovorili so se, da bodo starejši obrtniki pomagali mlajšim in še neizkušeni, in to predvsem po strokovni plati, ki dela marsikateremu začetniku precejšnje težave.

Obrtniki, ki so se udeležili sobotnega občnega zbora, so menili, da je med obrtniki še vedno premalo solidarnosti in stanovanjske zavesti. Povedali so primer, da obrtniki marsikje že delajo svoje domove, kjer se pogosteje srečavajo. Marsikateri jeseniški obrtnik pa se še za delo združenja sploh ne zanima.

Jeseniški obrtniki imajo tudi svoj sklad samopomoči, v katerega je vključenih 70 obrtnikov. S sredstvi tega sklada so že marsikateremu obrtniku pomagali iz zagate, posebno ob smrti svojca.

Ker sloni delo kulturnega društva in združenja na istih ljudeh, so se na sobotnem občnem zboru dogovorili, da bo odslej oba organa vodil enotni upravni odbor.

J. Košnjek

Pomoč Splošni bolnišnici

V ponedeljek je bila na Jesenicah 15. skupna seja obeh zborov občinske skupščine. Odborniki so obravnavali položaj jeseniške Splošne bolnišnice, ki se bori s kadrovskimi in materialnimi težavami. Omenimo naj samo podatek, da je v bolnišnici kar 54 odstotkov osnovnih sredstev iztrošenih, da bo potrebna gradnja nekaterih dodatnih objek-

tov in da kadrovska zasedba ni zadovoljiva. Odborniki so soglašali s predlogom, da bolnišnici ne bo potrebna samo moralna, ampak tudi materialna pomoč.

Skupščina je nato sprejela več odlokov. Sprejeli so dva odloka o dopolnitvi urbanističnega reda v občini, program o sofinanciranju geodetskih del do 1975. leta itd. Na koncu seje so imenovali Marjana Jemca za ravnatelja osnovne šole v Radovljici, Bratka Škrjaja pa za vršilca dolžnosti ravnatelja Gimnazije na Jesenicah. Dosedanji ravnatelj Jože Sifrer je odšel namreč na novo službeno dolžnost.

-jk

90 novih garaž v Kamniku

SGP Graditelj Kamnik je tik pred dograditvijo garažne hiše v treh nadstropjih, ki jih imenujejo triplexi. Projektant teh tipskih garaž je arh. Sever. V Ljubljani je že okrog 20 takšnih garažnih hiš.

Skupščina občine Kamnik je predvidela, da bi zazidalni načrti zajeli gradnjo garažnih hiš v vseh stanovanjskih soseskah v občini. Tako so predvidene garažne hiše na Bakovniku, Perovem in Grabnu.

Prvo takšno garažno hišo so zgradili ob Kranjski cesti v Zapricah (poleg bivše spodnje železniške postaje v Kamniku). Direktor gradbenega podjetja Graditelj je povedal, da bo že pred novim letom lahko 90 avtomobilistov do-

bilo ključne od garaž. Cena garaže znaša 1.355.000 S din; občani so polovico garaž že odkupili.

J. V.

Dodatnih 40 kilometrov cest IV. reda

Oba zbora kranjske občinske skupščine sta na seji minuli teden razpravljala o dopolnitvi odloka o kategorizaciji cest IV. reda v kranjski občini. Kategorizacijo cest IV. reda v občini namreč ureja odlok, ki je bil sprejet 1963. leta in 1967. leta, dopolnjen pa je bil lani. Lanski odlok pa ni zajemal nekaterih obnovljenih in na novo zgrajenih cest. Gre predvsem za ceste, ki povezujejo naselja in so precej prometne. Zato je za te ceste potrebno zagotoviti redno vzdrževanje. Svet za urbanizem, gradbene in

komunalne zadeve je skupščini predlagal, da bi v IV. red uvrstili dodatnih 40 kilometrov cest oziroma 17 cestnih odsekov v občini. V razpravi so nekateri odborniki menili, da bi bilo razen predlaganih treba uvrstiti v IV. red še nekaj odsekov. Vendar pa so odborniki za zdaj sprejeli le tiste cestne odseke, ki jih je za sejo predlagal svet za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve. O predlogih, ki so bili podani na seji, pa bo svet ponovno razpravljal in o stališčih obvestil občinsko skupščino.

A. Z.

Daljnovid Škofja Loka - Železniki

V teh dneh v Selški dolini postavljajo nov električni daljnovid med Škofjo Loko in Železniki. Zaradi izredno hitrega industrijskega razvoja doline in tudi zaradi vedno večje potrošnje električne energije v gospodinjstvu, je postal stari daljnovid prešibak. Nov, ki ga sedaj gradijo, bo s svojo zmogljivostjo 100.000kW zadoščal za daljše obdobje. Računajo, da bo električni tok stekel po novo speljanih žicah še letos.

lb

Rekonstrukcija v Poljčah

Mlečna farma v Poljčah bo prihodnje leto povečala proizvodnjo mleka za novih 200.000 litrov. Od sedanjih milijon litrov letno bodo dali potrošnikom okroglo 1.242.000 litrov mleka, kar bo znaten prispevek v redni preskrbi prebivalstva tega območja.

To povečanje bodo dosegli z modernizacijo molzišča

in z nabavo oziroma vzrejo novih krav molznic. Rekonstrukcija bo veljala nekaj nad 2 milijona dinarjev. Polovico bodo dobili iz republiških skladov, četrtino iz rezerv Gorenjske kreditne banke, četrtino pa bodo prispevale občine skupno z Kmetijsko živilskim kombinatom Kranj.

K. M.

Konferenca bo 23. decembra

Na sredini seji predsedstva občinske konference SZDL na Jesenicah so sklenili, da bo občinska konferenca SZDL v sredo, 23. decembra. Računali so, da bo glavna tema raz-

prave problematika krajevnih skupnosti in njihov odnos do občine in obratno, vendar pa je skupina, ki pripravlja gradivo, predlagala, da bi to tematiko obravnavali na pri-

hodnji konferenci. Sodiijo namreč, da analiza o delu krajevnih skupnosti še ni zrela za razpravo na takem organu. Prej jo morajo še dopolniti in pretresti. Tako bo na tej konferenci glavna tema vloga odborov za vseljudski odpor pri krajevnih skupnostih. Pogovarjali se bodo tudi o delu SZDL v občini glede na teze »SZDL danes« in začrtali delovno pot te organizacije v prihodnje. Na konferenci bodo tudi uskladili občinske dokumente SZDL z republiškiimi.

Ker pa nove spremembe v našem političnem sistemu zadevajo položaj krajevnih skupnosti, so se na seji predsedstva vseeno dogovorili, da bodo pripravili krajši referat o tej problematiki. Predstavniki krajevnih skupnosti sodijo, da je prav, da tudi socialistična zveza spregovori o tej problematiki. -jk

A. Z.

Simpozij o spremembah rodbinskega prava

V Golf hotelu na Bledu se je v sredo začel tridnevni simpozij o nekaterih spremembah rodbinskega prava. Na simpoziju so razpravljali predvsem o dokaj različnih pogledih na družino v naši družbi. Znano je namreč, da se že dlje časa razpravlja o spremembah rodbinskega prava, ki bi jih bilo treba uskladiti z današnjim družbenim razvojem. Na simpoziju je tako tekla beseda o socialnem

pravnem pogledu zakonske zveze in razveze. Obširno so govorili tudi o vlogi zveze in republik pri določanju pravil rodbinskega prava itd. Na simpoziju je sodelovalo okrog 150 strokovnjakov s področja rodbinskega prava. Med njimi so bili tudi predstavniki jugoslovanskih univerz in drugih sorodnih ustanov ter nekateri zvezni poslanci.

Š simpozija o rodbinskem pravu na Bledu — Foto: F. Perdan

Spomenik talcem

30. junija 1942. leta so Nemci sredi Kamnika obesili osem domačinov. Grozljivega prizora, ko so obešenci viseli od ranega jutra do poznega večera pred bivšo staro pošto, se Kamničani dobro spominjajo.

V Kamniku že več let razmišljajo, kako naj bi se odločili tem mučenikom minule vojne. Spominska plošča z imeni talcev je sedaj v parku na Trgu talcev (v bližini spomenika generala Maistra).

Občinski odbor ZZZB NOV Kamnik je na nedavni seji dokončno sprejel osnutek načrta spomenika, ki je delo arhitektov Bojana Šlegla in Janeza Laznika. Spomenik bodo gradili v obliki vodnjaka, iz katerega bi osem vrelcev ponzarjalo osem žrtev.

Gradnja spomenika bo zahtevala znatna finančna sredstva. Želja Kamničanov je,

da bi bila otvoritev spomenika prihodnje leto na dan občinskega praznika. J. V.

Skupščina o osipu učencev

Kranjska občinska skupščina je že drugič v razmeroma kratkem obdobju razpravljala o uspešnosti šoloobveznikov. Tokrat so odborniki pregledali zelo konkretne sklepe sveta za vzgojo in izobraževanje. O zelo strokovnem gradivu so odborniki menili, da bi bilo dobro v vsebino teh sklepov obvestiti tudi občane na zborih volivcev, šole pa naj bi o tem razpravljale tudi s starši na roditeljskih sestankih.

Materialni pogoji šolanja na osemletkah so se v zadnjih letih bistveno popravili.

S tem so se — sicer ne docela — eliminirali tudi tisti vzroki neuspešnosti učencev, ki so iz tega izhajali. Analize uspešnosti pa kažejo, da so uspehi osmošolcev odvisni tudi od staršev samih, njihove vzgoje, izobrazbe ter odnosa do učenčevega napredovanja. Svet predlaga, naj bi šole organizirale šole za starše, razen tega pa bi si prizadevali, da bi kar največ otrok potrebnih varstva vključili v šolsko varstvo.

Med širšimi nalogami, ki čakajo družbo, pa so zahteve po permanentnem izobraže-

vanju staršev, ki nimajo dokončane osemletke. Pomembnejša pa je seveda tudi korenitejša sprememba šolskega sistema. Osip, ki je postal slovenski problem, kaže na to, da sistem ni dober, in da je potreben kar najhitrejših sprememb.

Vse predloge sveta za vzgojo in izobraževanje je skupščina sprejela. Obenem pa je zavezala predvsem TIS, Zavod za šolstvo in pa zdravstveno službo, naj bi v okviru sredstev in možnosti storili vse, da bi se ti sklepi uresničili.

Vsak deseti Slovenec je star nad 65 let

Po demografskih analizah bo 1975. leta na svetu prek 300 milijonov oseb starih nad 60 let. Pred sedemdesetimi leti je bila poprečna starostna doba ljudi 41 let, zdaj pa je 73 let. V različnih deželah dosegajo ljudje različno starost. Tako je na primer poprečna starost žensk na Švedskem prek 75 let, v Pakistanu 49, v Togu pa samo 39 let.

1961. leta je bilo v Sloveniji 125.292 oseb starih prek 65 let. Predvidevajo, da bo drugo leto v Sloveniji že 164.000 oseb starih nad 65 let. Vsak deseti Slovenec je star nad 65 let. Največ oseb starih nad 65 let živi v občinah Tolmin (11,8 odstotka od skupnega števila prebivalstva v občini), Sežani (11,3 odstotka), Idriji (10,3 odstotka), Cerknici (10 odstotka) itn.

Najmanj ostarelih ljudi živi v Kranju (5,8 odstotka), Izoli (5,7 odstotka), Kočevju (5,4 odstotka), in Ravnah (5,3 odstotka).

V drugih gorenjskih občinah živi od skupnega števila prebivalstva v občini naslednji odstotek oseb starih nad 65 let: Škofja Loka 8 odstotkov, Radovljica 7,4 odstotka, Kamnik 6,7 odstotka, Tržič 6,7 odstotka in na Jesenicah 5,8 odstotka.

K hitremu porastu starostne dobe prebivalstva

pri nas in po svetu pripejajo predvsem: napredek medicinske znanosti, dvig splošne kulturno-civilizacijske ravni, nagel razvoj tehnike, splošno izobraževanje in zdravstvena prosvetljenost, načrten in preučen način prehrane, boljše stanovanjske razmere itn.

Te ugotovitve in predvidevanja nas obvezujejo, da se odločneje poglobimo v vprašanja staranja prebivalstva, ocenimo vpliv tega pojava na splošna socialno-ekonomska gibanja ter določimo obveznosti družbe do te skupine prebivalstva, ki je s svojim delom v preteklosti ustvarjala osnovo za dvig družbenoekonomske ravni v današnjih dneh. Ni namreč dovolj dati leta ljudskemu življenju, temveč je potrebno tem letom dati življenje. O tem so nedavno razpravljali na seji predsedstva in izvršnega odbora republiške konference socialistične zveze. Akcijski program, ki ga je pripravila socialistična zveza, je po vsej Sloveniji naletel na ugoden odmev. Izrečeno je bilo priznanje tudi tistim skromnim delavcem, ki skrbijo za izvajanje pomoči ostarelim, za boljše odnose do ljudi, ki jim je zaradi starosti takšna pomoč nujno potrebna.

J. Vidic

Sindikata za kmete

Medobčinski odbor sindikata delavcev živilske in kmetijske dejavnosti Gorenjske je na svoji zadnji seji razpravljal tudi o predlogu ustanovitve posebne sindikal-

ne organizacije, v katero naj bi bili vključeni zasebni delavci te vrste proizvodnje.

Zamisel je zelo zanimiva, povsem nova. Zato smo skušali v pogovoru s predsednikom tega organa Antonom Jerebom zvedeti kaj več, povedati kaj določnejšega kmetovalcem, ki jim je to namenjeno.

Predlog je šele navržen. Se ni obdelan. So pa v tem že prve izkušnje na mariborskem območju. Gre v bistvu za težnjo, da bi tesneje vključili zasebne kmetijske proizvajalce k reševanju vseh težav in problemov. Gre za kmete kooperante, ki sodelujejo z organiziranimi družbenimi organizacijami.

V iskanju najprimernejše oblike take organizacije so predvideni pogovori z občinskimi sindikalnimi sveti in drugimi organi po naših občinah.

K. M.

Stabilizacija ni nazadovanje

Ali je reforma spodletela? — Ne! — Bili smo premalo uporni in dosledni.

Pogovor s sekretarjem centralnega sveta zveze sindikatov Jugoslavije Marijanom Rožičem

Komite občinske konferen- ce zveze komunistov Radov- ljica in občinski sindikalni svet Radovljica sta v začetku decembra na Bledu pripravila posvetovanje za vodstva druž- benopolitičnih organizacij in nekaterih delovnih organiza- cij v občini. Sekretarja cen- tralnega sveta zveze sindika- tov Jugoslavije Marijana Ro- žiča, ki je na posvetovanju govoril o stabilizacijskih ukrepih, smo ob tej priložnosti zaprosili, da nam odgovori na nekaj vprašanj.

»Tovariš Rožič, v javnosti oziroma v družbenopolitič- nem življenju nasploh zadnje čase veliko govorimo o sta- bilizaciji. Kateri so pravza- prav vzroki, ki so nas pri- peljali, do tako imenovane nestabilnosti?«

Vzrokov je več. Nekatere zelo pomembne včasih pod- cenjujemo, kar nam potem povzroča težave pri rešitvah, ki vodijo k stabilizaciji. Ne- stabilnosti so po mojem mne- nju botrovali naslednji vzro- ki:

● Prvič: Udeležba delovnih organizacij v nacionalnem dohodku je premajhna. Zato se teže prilagajajo tržišču in mnoge iščejo rešitve pred- vsem v povečevanju cen. Po- nekod so si tudi premalo pri- zadevali, da bi gospodarili tako, da bi bil dohodek večji.

● Drugič: V gospodarskem, kakor političnem sistemu in v ekonomski politiki je še mnogo starega. To se kaže v preveliki potrošnji, ki ni usklajena z materialnimi možnostmi.

● Tretjič: Podcenjevali smo vlogo delovnega človeka, samoupravljanje in delitev dohodka na podlagi vložene- nega dela. To je zaviralo eko- nomski razvoj in tehnični na- predek ter zadrževalo etati- stične odnose.

● Četrto: Zastarel politi- čni sistem ni povezoval, uskla- jeval in razreševal problemov družbenega razvoja. To je v mnogočem onemogočalo de- etatizacijo v odnosih in blo- kiralo ekonomski razvoj.

● Petič: Menim, da nismo dobili idejne bitke, da lah- ko trošimo samo v okviru ustvarjenega dohodka. Naj- večkrat je namreč prevladalo prepričanje, da moramo ta- koj uresničiti vse želje.

To so po moje družbeni vzroki nestabilnosti. Kajti nestabilnost, o kateri danes govorimo, ni samo ekonom- ska, marveč povzroča tudi negotove delovne odnose, za- radi visokih življenjskih stro- škov se zmanjšuje standard, nadalje slabo vpliva na raz- voj samoupravljanja in sili delavca, da največkrat rešuje le tekoče probleme.

Seveda pa naša nestabil- nost ni nekaj posebnega. Dane- ses skoraj ni razvite države, ki se ne bi na različne načine borila proti inflaciji. Zato menim, da se nestabilnost pri nas ne kaže kot sestavni del nazadovanja, temveč je do nje prišlo zaradi hitrega ekonomskega razmaha in hi- trih sprememb v družbenih odnosih.»

»Ko smo se 1965. leta od- ločili za reformo, smo prav- zaprav začrtali uresničenje in razvojno usklajitev vseh teh vprašanj. Ne mislim katego- rično trditi, da nam je refor- ma spodletela. Vendar pa na različnih nivojih večkrat sli- šimo mnenja, da reforme ni- smo pravilno zastavili. Kako je pravzaprav z reformo in kaj reforma pomeni v polo- žaju, v katerem smo?«

»Za reformo smo se opre- delili kot za edino realno pot v izgradnji samoupravnega socializma in kot osnovo hi- trega ekonomskega razvoja na podlagi sodobnih dognanj tehnike in tehnologije. Pri uresničenju teh ciljev smo dosegli pomembne rezultate. Naleteli pa smo tudi na mnoge težave in upiranja. V tak- šnih primerih pa nismo bili dovolj dosledni in uporni v boju proti pritiskom, z ao- stalostjo in ostanki centraliz- ma. Reforma torej ni spode- teta. Prav tako ni res, da smo jo narobe in površno za-

stavili. Kot sem že dejal, smo bili le premalo uporni in do- sledni. Preveč pa je bilo tu- di takšnih, ki so se na refor- mo »zaklinjali«, delali pa po so po starem.

Sedanji naporji za stabiliza- cijo so tudi del naporov za uresničenje reforme. Prepri- čan sem, da se je začel čas, ko bo prišlo do odločilnih bitk za reformo. Če bomo poslej še popuščali pri sta- bilizaciji, če bomo nadalje- vali z inflacijo in če bomo v samoupravnih odnosih pre- več formalni, potem bomo še naprej delovali proti reformi in hitrejšemu napredku. Res je, da se nekaterim zdi že odveč vztrajanje pri dosled- nosti v uresničenju refor- me, toda zavedati se moramo, da smo reformo sprejeli in da so jo delovni ljudje začeli uresničevati kot edino pot, ki vodi k napredku.»

»Vsi se zavedamo, da so stabilizacijski ukrepi nujni. Toda, kaj je stabilizacija? Do- volite, da sem konkreten: Nekateri menijo, da je to zamrznitev cen in zamrznitev osebnih dohodkov?«

»Stabilizacija ni nazadova- nje in tudi ne teptanje na mestu. To je družbenoeko- nomski razvoj, ki naj poteka v okvirih realnih material- nih možnosti in pripelje do stabilnega položaja delovne- ga človeka.

Zamrzovanje cen je bilo sa- mo nujen in začasen ukrep na poti k takšnim ekonom- skim rešitvam, ki bodo zagot- ovile večjo stabilnost cen. Idejam o zamrzovanju oseb- nih dohodkov smo se v zvezi sindikatov odločno uprli. Hkrati pa smo obsodili tudi vse tiste, ki si delijo tako vi- soke osebne dohodke, da ti niso usklajeni z delovnimi rezultati.

Podatki kažejo, da se oseb- ni dohodki giblejo usklaje- no s produktivnostjo. Zato bi vsako administrativno po- seganje na to področje pome- nilo paralizavo samoupravlja- nja. Seveda pa morajo zato v vsakem delovnem kolekti- vu osebne dohodke povezo- vati z rastjo dohodka. Če pa se bodo pojavili kolektivi, ki tega ne bodo upoštevali, je treba nanje javno pokazati in primerno ukrepati.»

»Torej bi lahko ugotovili, da je stabilizacija odločilna bitka za ureditev nastalega položaja. Če je to tako, bo- mo v to bitko najbrž vključe- ni vsi (zveza, republike, obče- ne, gospodarstvo itd.). Ali pa morda menite, da iz te bitke lahko koga izvzamete?«

»Vsi se moramo vključiti v te napore. Povsod: v šolah, bankah, zdravstvenih ustano- vah in vseh drugih delovnih skupnostih je treba oceniti položaj in sprejeti ter ures- ničiti takšne ukrepe, ki bodo omogočali boljše gospodarje- nje, hitrejše povečevanje do- hodka in potrošnjo, ki bo usklajena z ustvarjenim do- hodkom. Zato si naj vsak ko- lektiv sam začrta stabilizacij- ski program, ki ga bo potem z vso odgovornostjo uresni- čeval.

V zvezi bo postopoma pri- šlo do sprememb, ki bodo odpravile stare centralistične funkcije. Zato se bo okrepi- la vloga republik. Najpomem- bneje pa je, da se bo ob tem spremenil tudi položaj kom- un in delovnih organizacij. Prepričan sem, da bo na tej poti mnogo težav in odporov. Zato bomo morali biti že na začetku dovolj uporni in do- sledni pri opuščanju stare prakse. Ob tem bi pripomnil še to, da program stabiliza- cije v zveznem merilu nasta- ja postopoma: od sedanjih ukrepov do pravih ekonom- skih rešitev.»

»Dovolite nazadnje, morda trenutno še najbolj aktualno vprašanje. Kaj pomenijo za

zdaj sprejeti ukrepi in kaj bodo prinesli prihodnji?«

»Vsi dosedanji zvezni ukre- pi so bili predvsem omejitve- ni. Zal na začetku ni bilo druge izbire. Bodoči ukrepi pa bodo morali biti takšni, da bodo tiste, ki so sposobni dobro gospodariti, spodbuja- li. Pri tem pa je pomembno, da bomo zaprli vse tiste iz- vore, ki so omogočali širje- nje inflacije. Ob tem bi rad poudaril, da so poskusi, da bi z razvrednotenjem dinarja utrdili gospodarstvo, nerealni in niso v skladu z reformo. Šele ko bodo začeli delovati ekonomski ukrepi, bomo namreč lahko ugotovili, ali je res treba razvrednotiti di- nar, za koliko in kdaj. Vsi bodoči ukrepi pa bodo mora- li zagotoviti večjo trdnost stroškov proizvodnje in cen, zmanjšati proračunsko in in- vesticijsko potrošnjo, spre- meniti davčni sistem in dru- go.

Ob vsem tem bi bilo ne- smiselno pričakovati, da bodo poslej pogoji gospodarjenja lažji. Nasprotno. Transfuzija reformi, če tako imenujem sedanje in bodoče ukrepe, bo zaostrišla pogoje na tržišču in v gospodarjenju. Uspeval bo lahko le tisti, ki bo bolje gospodaril. Zavedati se mora- mo, da je takšna opredelitev odsev želja in zahtev najšir- šega kroga delovnih ljudi in hkrati odsev pripravljenosti za uresničenje politike, spre- jete na prvi konferenci zveze komunistov Jugoslavije.»

Pogovor pripravil:
A. Zalar

Nova dejavnost v zdravstvenem domu v Kranju

Misel, da bi v Kranju deloval psihohigienski dispanzer v sklopu zdravstvenega doma, ni nova. Že več let so ga pripravljali, vendar za njegovo dejavnost ni bilo strokovnjakov ne denarja. Letos pa sta začela z delom pedopsihiater dr. Milivoj Velicković in psihologinja Mira Sluga, pomagata jima specialni pedagog in socialna služba. V posvetovalnici sedaj lahko pomagajo le otrokom, če pa se bo dejavnost dispanzerja razširila, bodo dobili pomoč tudi odrasli. Skupina mladih strokovnjakov je začela z delom in že se kažejo prvi uspehi. Urediti jo potrebno še plačevanje uslug v ambulanti. Menimo, da se bo to uredilo v sklopu zdravstvene zaščite med zdravstvenim domom Kranj in zavodom za socialno zavarovanje.

V posvetovalnico prihajajo po pomoč starši, ki jih motijo in skrbijo otrokove težave v šoli, vedenje, neugodljivost itd. Skratka, prihajajo po pomoč v težavah, ki jim splošni zdravnik ni ugotovil organskega izvora. Da bi mlademu pacientu lahko pomagali, ga mora pregledati in se z njim ukvarjati več strokovnjakov. Pomagati pa morajo tudi starši. Najprej psihologinja preizkusi otrokove sposobnosti in nagnjenja. Pri tem se obrne tudi na šolo in se pozanima o učnem uspehu in vedenju otroka. Polišče tudi podatke pri socialni službi na terenu o okolju, v katerem otrok živi. Na podlagi teh podatkov določi diagnozo motenj. Otroku s težjimi motnjami pomaga še pedopsihiater. Ko je postavljena končna diagnoza motenj in težav, v posvetovalnici svetujejo staršem, kako naj z otrokom ravnajo, da bodo motnje izginile. Če se izkaže, da je otrokom po-

trebna še posebna vaja za urjenje določenih sposobnosti, dela z njimi še specialni pedagog.

Nad polovico otrok, ki pridejo v posvetovalnico, kaže blažje razvojne motnje in težave pri učenju. Zato tudi prihajajo v konflikt z okoljem, bodisi s starši ali učitelji. Ker je tako prizadet skoraj vsak deseti otrok, jim posvečajo še posebno pozornost. Da bi te motnje odpravili že pred vpisom otroka v šolo ali pa seznaniti starše

in učitelje z vzroki otrokovega vedenja in težavami, imajo v zdravstvenem domu v načrtu, da bi otroški zdravnik že v porodnišnici naredil v zdravstvenem kartonu zaznavek. Tako bi lahko ambulantno in občasno strokovni tim sledil razvoju otroka ter dajal ustrezna navodila staršem in vzgojiteljem. Ob vstopu v šolo bi bil učitelj seznanjen z motnjami, ki jih kaže otrok in bi temu primerno tudi delal z njim.

L. Bogataj

Program razvoja Blejske Dobrave

10. decembra je bil sklican na Blejski Dobravi politični aktiv, na katerem so predstavniki družbenopolitičnih organizacij razpravljali o srednjeročnem programu razvoja občine Jesenice in o predlogu kadrovske zasedbe odbora za splošni ljudski odpor.

Na posvetu so se domenili, da naj bi srednjeročni program za območje krajevne skupnosti Blejska Dobrava predvideval naslednja dela: popravilo in asfaltiranje ceste od Dobrave do konca vasi Kočna in dopolnitev ceste do razsvetljave. Enako naj bi veljalo tudi za naselje Lipce, kjer naj se dogradi, kakor tudi na Dobravi pokrito avtobusno postajališče. Na Dobravi naj se predvidi dokončna ureditev kanalizacije in vodovoda ter hudournikov, kar velja predvsem za zgornji del vasi. Nujno je potrebno asfaltiranje ceste do pokopališča in ureditev žal ter povečanje parkirnega prostora pri pokopališču. Nujno bo treba tudi zgraditi cesto do novega naselja onstran železniške postaje, kjer

je v gradnji večje število hiš. Navzoči so tudi menili, da naj bi se v doglednem času zgradila cesta z Dobrave do električne centrale v Mostah, kjer je priključek na glavno cesto.

Govora pa je bilo tudi o centralnem spomeniku padlih borcev na pokopališču na Blejski Dobravi, kamor naj bi prenesli posmrtno ostanke padlih borcev z opuščeni pokopališč na Jesenicah in Koroški Beli. srš

Vloga mentorja mladinske organizacije

Pred kratkim je bilo na Jezerskem posvetovanje mentorjev mladinske organizacije na osnovnih šolah, ki ga je organizirala občinska konferenca ZMS Kranj. Udeležili so se ga predstavniki osnovnih šol iz Senčurja, Preddvora, Cerkelj, Predselj in šole dr. Franceta Prešerna iz Kranja. Mentorji iz šol Staneta Zagarja, Lucijana Seljaka in Simona Jenka pa se vabilu niso odzvali. Posvetovanje je bilo združeno s seminarjem za vodstva ZM na osnovnih šolah. Pogovarjali so se o vlogi in nalogah mladinske organizacije in vlogi mentorja. Posredujemo nekaj sklepnih misli:

MLADE JE TREBA ŽE V OSNOVNI ŠOLI vključiti v delo mladinske organizacije, saj je prav od dela v osnovni šoli mnogokrat odvisen njihov odnos do ZM in drugih družbenopolitičnih organizacij. V ZM naj bi pionirje sprejemali že v začetku sedmega razreda in ne ob koncu, kot je bilo do sedaj v navadi. Že pred sprejemom jih je treba seznaniti z vlogo in nalogami mladinske organizacije, pa tudi sprejem mora biti svečan. Delo mladinske organizacije je tesno povezano z učno vzgojnimi procesom, saj je njena glavna skrb boljši učni uspeh in s tem skrb, da čim več mladih uspešno konča osnovno šolo. Za širjenje obzorja, pa je učenje v šoli premalo, temveč je zelo pomembno tudi izvenšolsko delo. Zato se mora organizacija zavzemati za aktivno delo v krožkih, sekcijah in v športu. Ob tem naj se ne zanevari skrb tudi za idejno izo-

braževanje in čim več pozornosti naj se posveti mladinskim in debatnim uram ter klubom OZN.

VELIKO VLOGO pri bolj ali manj uspešnem delu organizacije mladih imajo mentorji. Čeprav v zadnjem času tudi pri nas prihajamo do spoznanja, da je mentorsko

delo učitelja enakovredno rednemu delu v razredu, se še marsikje uveljavlja praksa, da je vodja mladincev tisti, ki nima druge obveze v izvenšolskem delu. Mentorjem je treba priznati družbeno veljavo in njihovo delo tudi primerno vrednotiti in nagraditi. Pri izbiri mentorja naj sodelujejo tudi mladinci. Predlagajo naj ga na zadnji letni konferenci mladinskega aktiva.

Mentorsko delo ni izvenšolsko delo, postaja in je že marsikje sestavni del vzgoje in izobraževanja mladih ljudi.

I. B.

Sklepni akord letošnjih proslav v Trziču

Ob pomembnejših letošnjih jubilejih, predvsem ob proslavljanju 25-letnice osvoboditve, je bilo vendar vse leto vsebinsko obogateno s spominom Vladimirja Iljiča Lenina, velikega voditelja oktobrske socialistične revolucije. Jutrišnja prireditve je zgolj ena izmed zaključnih v letu, ko smo praznovali 100-letnico njegovega rojstva.

Spominsko svečanost je pripravila občinska konferenca zveze komunistov Trziča kot zaključek Leninovega leta v tej občini.

Prireditve bo v obliki tekmovanja o poznavanju Leninovega življenjepisa in dela, namenjena pa je predvsem mladim; mladi so tudi nastopajoči, učenci iz vseh treh trziških osnovnih šol. Iz vsake šole bosta tekmovali po dve tričlanski skupini: prva bo odgovarjala na vprašanja o Leninu in delavskem gibanju do začetka prve svetovne vojne, druga pa bo skušala predstaviti velikega revolucionarja v vojnih dneh, priprava na Oktober, revolu-

cije samo in prva leta sovjetske oblasti v Rusiji.

Na prireditvi bo kot član strokovne komisije (tekmovanje bo v quiz obliki) sodeloval tudi udeleženec oktobrske revolucije — domačin Peter Uzar.

Vsi nastopajoči bodo prejeli spominska darila, člani zmagovalnih ekip pa tudi nagrade, ki jih bo prispevala gorenjska kreditna banka.

S to prireditvijo pa se tudi osnovne šole iz Trziča vključujejo v tekmovanje letošnjih pionirskih iger »Tisoč radosti«, za kar so se pred nedavnim odločili vsi pionirski odredi v tej občini.

S prireditvami za dan JLA, ki bodo skoraj neposredno sledile, pa se končuje tudi dolga vrsta prireditvev v letu 1970. In če lahko damo tudi mi lastno zaključno mnenje, potem ugotavljamo, da je bila letošnja sezona zelo bogata, v središču vsega pa so bile Leninove svečanosti, 25-letnica osvoboditve in proslavljanje 650-letnice Trziča.

—ok

Predavanja o obrambni vzgoji

Koordinacijski odbor za vprašanja splošnega ljudskega odpora pri občinski konferenci SZDL v Kranju je ta mesec pripravil predavanja o obrambni vzgoji v kranjski občini. Za zdaj so bila predavanja že v nekaterih krajevnih skupnostih, v vseh pa bodo z njimi končali do konca leta. Predavatelj za temo Mednarodni položaj in vloga Jugoslavije v svetu je pripravila delavska univerza v Kranju. Razen tega pa na predavanjih obravnavajo tudi osnutek republiškega zakona o splošnem ljudskem odporu. Na občinski konferenci SZDL so nam povedali, da so bila

dosedanja predavanja dobro obiskana. Predavanja so obvezna za vse, ki se z obravnavano snovjo niso seznanili prek izobraževalnega programa za rezervne oficirje, ki niso pripadniki teritorialnih enot in ki niso obrambne vzgoje spoznali na srednjih in višjih šolah.

Že konec januarja in v začetku februarja pa bodo v krajevnih skupnostih na programu predavanja o samozasčitni, marca prihodnje leto pa še strokovna predavanja o radiološki in kemični zaščiti ljudi in materialnih dobrin.

A. Z.

Ocena dela krajevnih skupnosti

Delovna skupina pri občinski konferenci socialistične zveze Kamnik je zbrala podatke o delu krajevnih skupnosti. Vse krajevne skupnosti so odgovorile na naslednja vprašanja: Ali so zadovoljni s sedanjim ozemljem, ki zajema področje njihove krajevnosti? Kakšna je sestava sveta krajevnosti? Aktivnost članov sveta? Kako je s financira-

njem potreb krajevnih skupnosti?

O oceni dela krajevnih skupnosti bodo spregovorili na seji občinske konference socialistične zveze januarja prihodnjega leta. Vsi so si enotni v tem, da je potrebno drugo leto spet uvesti krajevni samoprispevek, ki naj bi bil izključno za kritje skupnih potreb občanov po krajevnih skupnostih. J. V.

Vesela in draga silvestrska noč na Gorenjskem

Na Gorenjskem bodo pričakali novo leto tako kot vsa leta doslej. Gostinci so že pripravili silvestrske jedilnike in v glavnem so že razprodali vsa mesta v restavracijah. Le tu in tam se da dobiti še prazen prostor za vse, ki bodo hoteli na vsak način preživeti prehod iz starega leta v novo bolj bučno. Za tiste pa, ki jim ni do praznovanja v veliki družbi in v dragi ali manj dragi restavraciji, je poskrbela televizija z novoletnim programom tja daleč v jutranje ure novega leta.

Gostinci so, oziroma bodo zadnjo noč letošnjega leta dokaj dobro prodali. Ne glede na kategorijo hotela so navili cene tja od 150 din do 200 din za osebo. Kljub temu pa na Gorenjskem za zamudnike, ki bi hoteli še odšteti toliko denarja za eno noč, ni

kaj dosti prostora. Bohinj je ves zaseden. V hotelu na Voglu bo veljal silvestrski jedilnik dobrih deset tisočakov, prav tako tudi v popolnoma zasedenem hotelu Zlatorog.

Bled, ki običajno sprejme za novoletno noč goste iz vse Slovenije in tudi od drugod, ima prostor le še v Kazini, kjer velja silvestrovanje 150 din. Nekaj prostora ima še hotel Krim. Čeha menuja je 100 din.

Kranjska gora čaka sneg kot žejni dežja. Vsi odprti hoteli so pripravili za novo leto silvestrovanja. Silvestrsko večerjo so ocenili od 90 din v Razorju do 120 din v Prisanju. Prenosišč v teh hotelih ni.

Skofjeločani ne bodo — vsaj tako kaže — silvestrovali v novem hotelu, pač pa tako

kot lani v starih dobrih škofjeloških gostilnah.

Na Ljubelju nima hotel Garni nič več prostih postelj, v restavraciji pa bi se še našlo nekaj prostora. Silvestrovanje velja 120 din.

Hotel na Krvavcu je zaprt. Silvestrovanje bo le v brunarici, kjer pa je že vse zasedeno. Zaseden je tudi Dom na Jezerskem.

Kranjčani bodo novo leto pričakali v novem hotelu Creina, kjer bo silvestrski menu veljal 200 din. V dokaj visoko ceno pa je vračunana tudi pomoč pri make upu in pričeski za silvestrsko goste. V hotelu pripravljajo in pripeljejo tudi na dom jedila za silvestrsko večerjo.

Hotel Evropa za silvestrsko noč nima več prostora, le hotel Jelen in restavracija Park še nista zasedena.

400-letnica kmečkih puntov

Na nedavni seji predsedstva in izvršnega odbora republiške konference socialistične zveze so med drugim razpravljali tudi o programu proslav ob 400-letnici kmečkih puntov. Imenovali so tudi odbor za proslavo, za predsednika odbora so izvolili Edvarda Kardelja, za sekretarja pa Janeza Zemljariča.

Izredno poglavje v narodni zgodovini Slovencev je obdobje slovenskih kmečkih puntov. V njih so se slovenski kmetje, tlačani, podeželski in mestni plebejci borili za svoje pravice. Slovensko ljudstvo se je bojevalo od leta 1478, ko je po vrsti manjših prišlo do prvega večjega upora, prek leta 1514/1515, 1573, 1635 tja do tolminskega kmečkega punta leta 1713.

400-letnica velikega hrvaško-slovenskega upora 1573 naj bo priložnost za proslavo kmečkih uporov. Osrednja proslava naj bi bila v Ljubljani 1973. leta, sicer pa naj bi spomin na kmečke upore oživilo z raznimi proslavami 1972/73 leta.

J. Vidic

Podelitev priznanj krvodajalcem

Občinska organizacija rdečega križa Radovljica s sedežem na Bledu bo v petek ob 16. uri v festivalni dvorani na Bledu na svečani prireditvi podelila diplome in priznanja organizacijam, ki so pomagale pri krvodajalskih akcijah v občini. Zlate in srebrne značke pa bodo prejeli številni krvodajalci. Na prireditvi bodo podelili dve diplomi republiškega odbora rde-

čega križa organizacijam, sedem diplom pa krvodajalcem, ki so darovali kri več kot dvajsetkrat. 23 občinskih priznanj bodo podelili 8 organizacijam RK v občini, 6 osemletkam in 9 sindikalnim organizacijam. Razen tega pa bosta 102 krvodajalca prejela zlate, 237 krvodajalcev pa srebrne značke.

V radovljiški občini so letos kmalu izpolnili program predvidenih darovalcev krvi za leto 1970. Po programu bi moralo darovati kri 1285 krvodajalcev, za zdaj pa je darovalo kri že 1358 občanov (od tega kar 91 mladih). Pričakujejo pa, da bo konec meseca darovalo kri še okrog 50 občanov.

V kulturnem programu bodo v petek popoldne nastopili: godba na pihala Gorje, mešani pevski zbor iz Podnarta, folklorna skupina Gorje in z recitacijami učenci osnovne šole na Bledu. Na prireditvi pa bodo povabil tudi učence višjih razredov osnovnih šol v občini. A. Z.

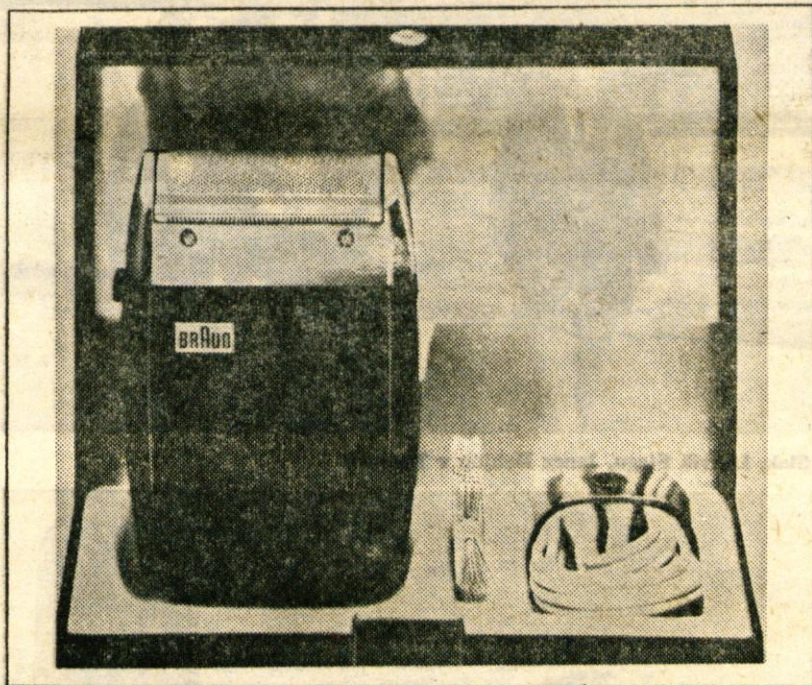
Gorenjski večer v Kranju

Turistično društvo Kranj je za zdaj že trikrat pripravilo v Kranju zanimivo kulturno zabavno prireditev pod naslovom Gorenjski večer. Prihodnjo soboto, 19. decembra, ob 19. uri bo takšna prireditev v domu TVD Partizan v Stražišču. V programu bodo sodelovali Jana Osojnik, Božo Šprajc, folklorna skupina iz Save Kranj in tamburaški zbor iz Reteč. Po programu bo zabava s plesom. Igral pa bo Igor Jamnik (letošnji kmečki ženin) s svojim ansambлом.

Za to zanimivo prireditev lahko rezervirate vstopnice v gostilni Benedik v Stražišču ali v turističnem društvu v Kranju. Vstopnina je 10 dinarjev, za narodne noše pa je vstop prost. V zabavnem delu programa bodo izžrebali tudi nekaj vstopnic. Nagrade za srečne izžrebance bodo prispevala nekatera kranjska podjetja. Na turističnem društvu v Kranju so nam povedali, da bo tokrat prireditev v Stražišču zato, ker nameravajo prihodnje leto na desnem bregu Save v kranjski občini poživiti turistično dejavnost.

A. Z.

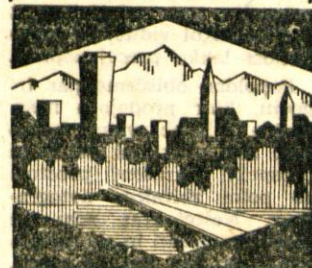
Iskra Commerce

To je električni brivnik BRAUN — ISKRA sixtant — prvak na prodajnih policah Evrope!

Brivnik je tehnično in oblikovno izredno dovršen in prekaša vse električne brivnike. Britje je popolno kot »mokra britje«, le da je bolj nežno, hitrejše in mnogo bolj enostavno. BRAUN-ISKRA sixtant je brivnik s triletnim mednarodnim jamstvom.

XI. NOVOLETNI SEJEM

v Kranju od
16. do 27. 12.
1970

Kako so SLAKI osvojili Ameriko (5)

»No, improvizirani koncert je lepo uspel. Deležni smo bili pravcatih ovacij, ki niso in niso hotele pojenjati. Po nastopu smo nameravali kar najhitreje zapustiti dvorano in »zbežati« domov, vendar nas je občinstvo zaustavilo. Šele mnogo kasneje so organizatorji navzoče nekako prepričali, da je proslavljanja dovolj in da člani Slak Ensembela včasih tudi počivajo.«

Policijsko spremstvo

»5. oktobra zjutraj, kmalu po zajtrku, se zapeljemo do gostilne Edija Kenika, znane ga pevca slovenskega rodu, katerega plošče s posnetki narodnih viž so možakarju prinesle lepe denarce. Ima lasten orkester in premoženje, vredno več sto tisoč dolarjev.

Lokal je posebna skupina tehnikov spremenila v začasno radijsko postajo z mikrofoni, ki naj bi Clevelandčanom omogočili spoznati, kdo pravzaprav smo in kaj znamo. V neposredni, »živi« oddaji — vodil jo je Toni Petkovšek — so nas drugega za drugim intervjuvali, vmes pa predvajali novejšje ansambleve skladbe. Spraševalce sta mučili predvsem dve vprašanji: kakšen vtis smo dobili o Ameriki in kako je doma, onkraj Atlantika? Nemara vas bo zanimalo, zakaj razgovorov niso najprej posneli na magnetofonski trak in jih šele nato predvajali. Ampak vedite, da pri prebivalcih novega sveta »mrtve« oddaje ne vžgejo, da javnost noče »capljati zadaj«, temveč biti priča dogajanjem — dasi samo prek sprejemnikov.

Gostišče je nabitno radovednežev in zvedavi zamudniki so prisiljeni stati. Oddaja se je medtem končala in ker smo že v oštariji, si omissimo kosilo. Zal nam ljudje ne dajo in ne dajo miru, tako da me tek docela mine. Najraje bi krožnik pustil nedotaknjen ter odšel, toda prijatelji vztrajajo, zato potlačim nejevoljo ter nadaljujem z obedom. Kot vidite, je popularnost lahko precej zoprna.

Popoldan obiščemo par trgovin, kjer prodajajo naše plošče. Z živobarvnimi, ponavadi zelo okusnimi ovitki in prospekti okrašeni prostori so polni zbiralcev avtogramov. Neštetokrat sem se moral podpisati in skoraj povsod smo tudi kakšno zapeli. Pet popoldan je bilo, ko krenemo proti hotelu. A glej, smola! Bolj neprimernega časa bi ne mogli izbrati. Ob sedemnajstih vesoljna ameriška družba namreč preneha delati, sede v avtomobile in preplavi ceste. Naslednji dve uri niti bacil ne pride živ

čez. Običajni smo torej na pločniku in zbegano opazovali pločevinasto kačo, ki je, šireč okrog sebe modrikaste meglice, gomazela mimo. K sreči so gostitelji mislili na vse, celo na morebitne prometne zastoje; policaj iz spremstva je hladnokrvno zaustavil vozila, nas popeljal prek razgretga asfalta ter nam pokazal najkrajšo pot do Howard Johnson's. Pred hotelom smo »padli v zasedo« štiriindvajsetih redarjev, ki so jih najeli izključno zaradi gostov iz 7. nadstropja (zaradi Slakov — op. p.). Človeka ob tem nehote prevzame tesnoba, nehote tuhta, kaj neki mu grozi. Neprijeten vtis se je še povečal, ko smo slišali, da je izseljenska organizacija turnejo zavarovala za en milijon dolarjev.«

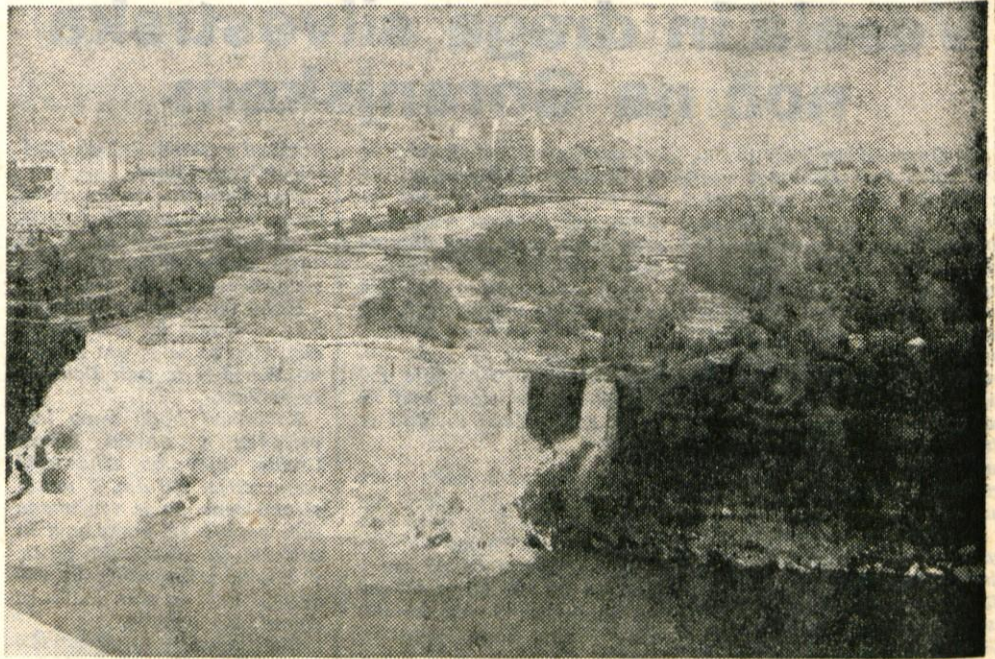
Nov koncert — novo zmagoslavje

»Nad jezerom Eire, neda leč proč od hotelske zgradbe, je bil popoldan letalski miting. Brez težav smo z balkonov opazovali akrobacije jeklenih ptičev, ki so švigali po nebu. Toda naraščajoča trema in napetost spriči bližnjega nastopa sta nas spravljali iz tira. Brnenje avionov mi je postalo odveč, kajti ob misli na dvorano Slovenskega doma sem začutil, kako me obliva znoj.

Ko smo zvečer prispeli na prizorišče, je med obiskovalci završalo. Do zadnjega kotička so zatrpali orjaški prostor. Kart je zmanjkalo že poldrugo uro pred začetkom koncerta, izseljenci pa so še kar prihajali. Prvo skladbo smo odigrali s sila mešanimi občutki. Toda viharno odobravanje in soglasna zahteva, naj melodijo ponovimo, sta vsem vrnila pogum.

Ne bi rad izgubljal besed z natančnim opisovanjem poteka dogodkov. Dovolj bo, če povem, da je koncert trajal uro dlje kot običajno, da smo marsikatero pesem izvajali dvakrat, da je občinstvo prvič v zgodovini hale vmes trikrat spontano zaploskalo ter da se zaključni aplavz ni poлегel skoraj štiri minute, kar predstavlja — kot so nam povedali lastniki, ki ameriškim navadam ustrezno sleherni stvar skrbno izmerijo in izračunajo — absolutni rekord doma. Poslušalce je še zlasti navdušila napovedovalka Jana Osojnik. Njenim domisljam, njenemu spretno sestavljenemu uvodnemu govoru, njeni iskrovosti, se ni mogel upirati nihče. Velja omeniti, da bi boljšega vezalca programa le stežka našli.

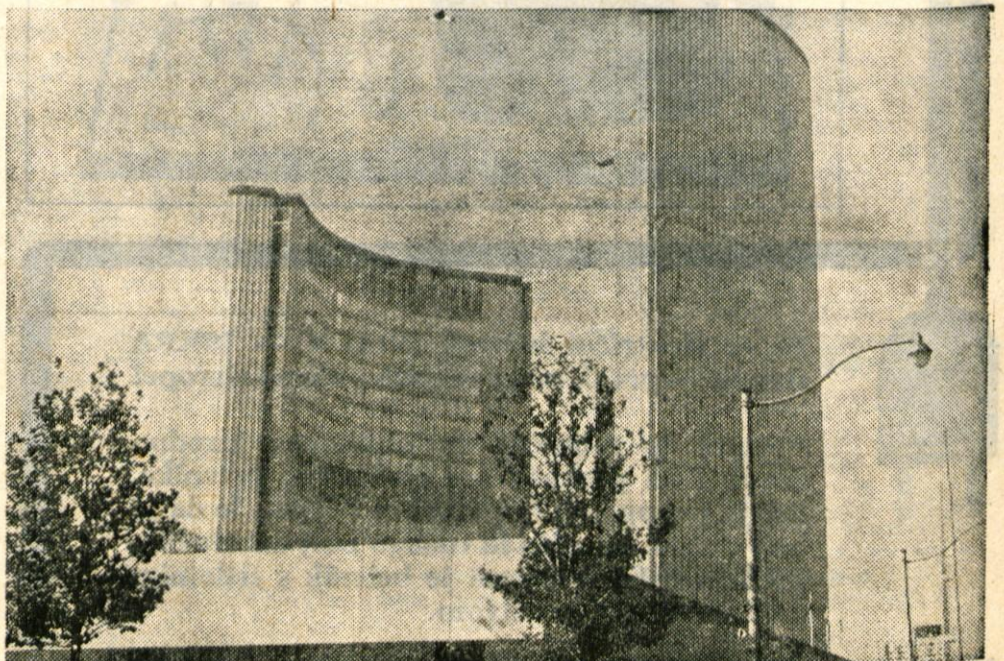
(Nadalj. prihodnjo sredo)

Niagara

L. Slak, Ludvik Stegu, Janez Habjan v Torontu

Mestna hiša v Torontu

Uspehi in težave škofjeloške delavske univerze

Pred desetimi leti je začela delati Delavska univerza v Škofji Loki. Do sedaj je obiskovalo njene tečaje 2606 slušateljev, od katerih jih je uspešno končalo študij 1124. Njena dejavnost se odvija predvsem na treh področjih, od katerih je dosegla največje uspehe pri strokovnem izobraževanju, medtem ko rezultati družbenega izobraževanja ne zadovoljujejo v celoti.

V oddelkih za odrasle beležijo veliko zanimanje za tehnično šolo strojne stroke in za ekonomsko srednjo šolo. Poleg tega pa je 39 kandidatov končalo kmetijsko šolo in 307 prvi letnik administrativnega tečaja.

V letošnjem šolskem letu nameravajo izvesti štirideset predavanj iz družboslovnih ved za terensko organizacijo ZK, devet tečajev za razne interesne grupe ter politično šolo. Za prvo četrtino prihodnjega leta pa predvidevajo predavanja iz obrambne vzgoje, ki bodo potekala v večjih krajih in delovnih organizacijah.

Delavska univerza se že dalj časa ubada s kadrovskimi in finančnimi problemi. Za nemoten potek izobraževalnega procesa bi potrebovala stalnega sodelavca za družbeno ter strokovno področje, direktor pa bi se posvetil splošnemu izobraževanju. Namesto pet redno zaposlenih, kolikor bi jih DU potrebovala, sta sedaj redno zaposlena samo

direktor in računovodja. Druga težava pa so prostori. DU razpolaga sedaj samo z dvema pisarnama, medtem

ko mora svojo temeljno dejavnost opravljati v prostoriš gimnazije in osnovne šole. A. Iglčar

Seminar za glasbene pedagoge in zborovodje

Na glasbeni šoli v Kranju je bil v soboto, 12. decembra seminar za glasbene pedagoge in zborovodje šolskih in amaterskih pevskih zborov. Poleg glasbenih pedagogov in zborovodij iz kranjske občine so se seminarja udeležili tudi glasbeni pedagogi iz glasbenih šol Škofje Loke in Trziča. Petdesetim udeležencem so predavali: prof. Darinka Bernetičeva o otroški ustvarjalnosti, prof. Sabira Hajdarovič o izobrazbi glasu in ravnatelj glasbene

šole prof. Peter Lipar o sodobni programski politiki. Pri predavanju o sodobni programski politiki so v koncertnem sporedu sodelovali: mezosopranistka Sabira Hajdarovič, pianistka Marina Lorenc in učiteljski pevski zbor Stane Žagar iz Kranja. Na naslednjem seminarju, ki bo predvidoma v mesecu marcu, bo na željo pedagogov iz predšolskih ustanov vključeno tudi predavanje o delu z Orffovim instrumentarjem. -ar

Učni uspehi ob prvi konferenci

Ob prvi redovalni konferenci je bilo na poklicni šoli Železarskega izobraževalnega centra na Jesenicah 48,9% pozitivnih učencev, lani ob istem času pa 47,6%. Po razredih pa so velike razlike. V enem razredu je bilo 92,2% učencev pozitivnih, v enem pa samo 14,3%. Podobne razlike so tudi na tehnični šoli v Železarskem centru. Tudi

splošni učni uspeh je nekoliko slabši. V enem razredu je izdelalo 55% učencev, v najslabšem pa komaj 13,3%. Zelo slab uspeh so dosegli učenci metalurškega oddelka. Da bi uspeh popravili, so za slabše učence organizirali dodaten pouk. Za izboljšanje učnega uspeha pa uveljavljajo tudi nove oblike dela. P. U.

KAJ JE PISAL

Gorenjec

PRED SEDEMDESETIMI LETI

Danes se omejimo le na novičarjevo rubriko, ki je kar pravo ogledalo časa izpred sedemdesetih let — vse novice so iz prvih števil »Gorenjca« v l. 1900.

Na Koroškem, na Brnci pri Beljaku, je ondotni krajni šolski svet zaprosil za slovensko šolo. Nemce to močno jezi in hočejo jo siloma preprečiti, čeprav je do nje še jako daleč.

Vse kaže, da se v zadnjih sedemdesetih letih na Koroškem ni nič spremenilo: tudi danes tamkajšnje Nemce in nemčurje močno jeze slovenski napisi, pa najsi bodo na spomenikih ali nad trgovskimi lokali. Slovenski knjigarji »Naša knjiga« v Celovcu so že ponovno razbili napisno tablo — zdaj je brez nje. — Kako je s šolami za slovenske otroke na slovenskem etničnem ozemlju na Koroškem pa vsi le predobro vemo.

Tržne cene v Kranju. Dne 8. prosinca t.l. se je plačevalo za 100 kg pšenice 17 kron, prosa 14 kron 25 vinarjev, ovs 12 kron, ječmena 14 kron in ajde 16 kron.

Koliko bi to utegnilo biti v današnji vrednosti? Približno razmerje 100 kron = 150.000 st. dinarjev.

V Domžalah — pravijo — da dobi ondotna zasebna nemška šola, h kateri je dosedaj izdatno prispeval Slovenecem toliko sovražni »šulferajns«, pravico javnosti. Naše mnenje je, da bi se Slovenecem, katere bi potem lovili v to šolo, da jim vcepijo nemškega duha, storila velika krivica, ko bi se peščici ondotnih Nemcev dala taka ugodnost, dočim prosijo na Koroškem, Stajerskem in Primorskem na tisoče in tisoče slovenskih staršev že cela desetletja za svojo deco javnih šol s slovenskim poukom.

Pravzaprav bi nam morala biti nekdanja nemška manjšina v Domžalah za vzgled: tako bi se morali tudi mi potruditi, da bi slovenski otroci

v zamejstvu prišli do pouka v materinem jeziku. S pomočjo dobro podpiranih šolskih društev, kot je bila Ciril-Methodova družba, ali pa z odločnejšimi zahtevami države po recipročnosti: da bi imeli Slovenci v Italiji vsaj isto število šol kot jih ima pri nas istrska italijanska narodna skupnost, ki je nekajkrat manjša kot naša v Italiji.

V rubriki Novičar je »Gorenjec« natresel že v prvih številkah kar celo prgišče novice in novičic:

da je na Bledu zblaznel ondotni hotelir gospod Malner, ki so ga takoj prepeljali v deželno blaznico na Studeneč;

da so v Savi našli utopljenca, starega 20 do 25 let, popolnoma nagega in nikomur znanega;

da bi se Bolgari radi otrsli turškega jarma in postali samostojni, a da verjetno iz tega ne bo nič, ker revna Bolgarija ne more do živega Turčiji, ki bo prejkone krepko zarožljala s svojo krivo sabljo;

da Angleži v Južni Afriki sicer prodirajo, a jih je vendarle sram, ker njihova vojska ne more tako hitro ukrotiti upornih Burov;

da se je v Celovcu službojoči infanterist 17. pešpolka Franc Zupan obesil na Križni gori;

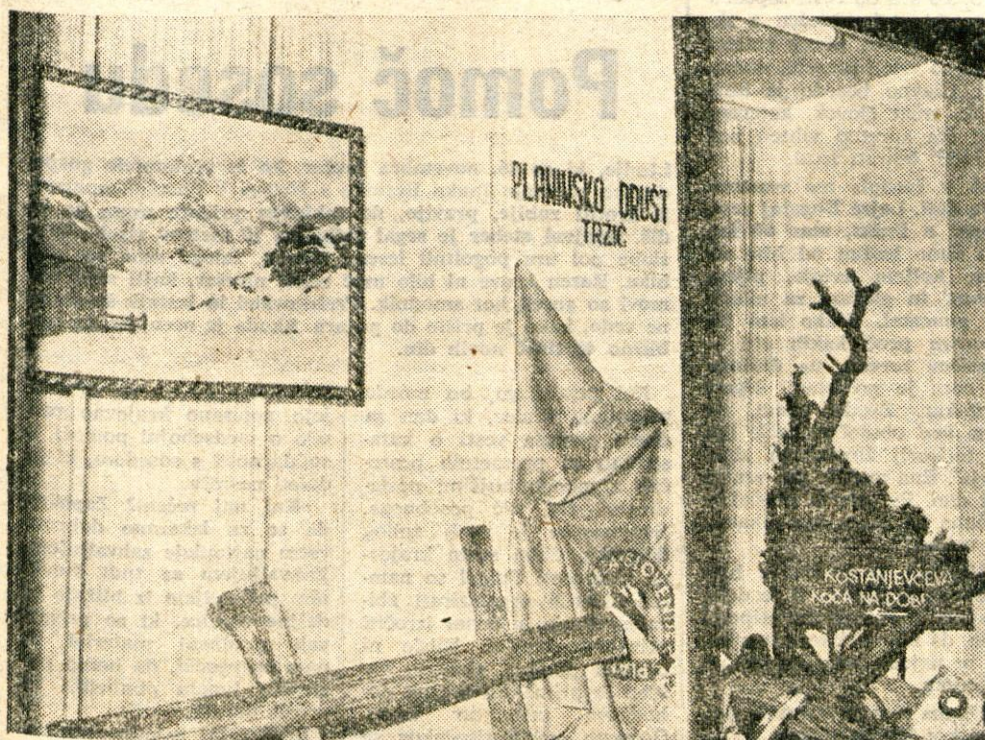
da nova tiskarna v Kranju sprejme vajenca, ki pa mora imeti vsaj nekaj srednjih šol, katere so tiskarskemu vajencu neobhodno potrebne.

Kronska veljava se je upejljala v naši državi z novim letom namesto prejšnje »avstrijske«. Vsi javni računski kakor tudi zasebni se morajo odslej naprej voditi v novi kronske veljavi. V uradih šteje in plačuje se samo po kronah in ne več po goldinarjih. — Treba bo torej zlasti kmetskemu ljudstvu, ki se bo težko ločilo od starih goldinarjev in krajcarjev, pri različnih računih dobro paziti na to izpremembo. — Stari krajcarji in polkrajcarji so stopili z novim letom iz veljave. Kdor jih do tega časa ni oddal ali spravil v promet, tisti jih ne more več oddati.

Starejši ljudje so v Avstriji še mnogo let po tem roku vsaj zase računali v goldinarjih in krajcarjih. Ni bilo težko: goldinar je bil zamenjan za dve novi kroni, krajcarji pa za dva vinarja ali za dve stotinki krone.

(Nadaljevanje bo sledilo)

Č. Z.

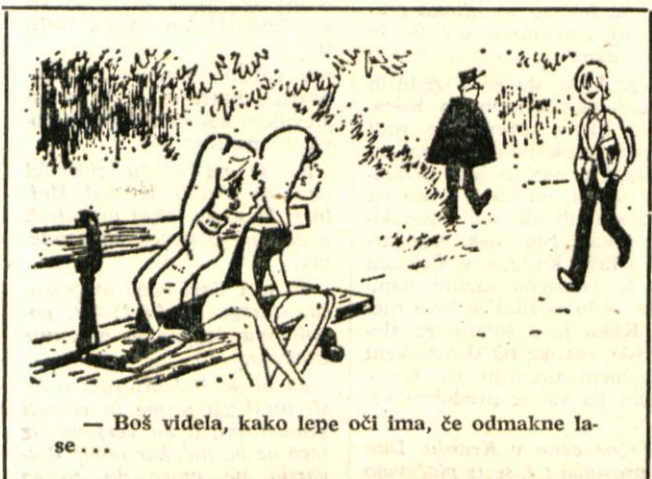
Pred kratkih je po daljšem prizadevanju Planinskemu društvu iz Trziča uspelo, da je dobilo ustrezne družbene prostore v občinski stavbi na Trgu svobode. V prostorih nekdanje knjigarne so uredili tudi informativno pisarno, ki je na razpolago domačim planincem in gostom vsak dan. Prisotnost te organizacije, ki vključuje okoli 1000 članov, je tako postala še opaznejša. Lepo urejen lokal pa bo privabil še marsikaterega interesenta in ljubitelja

Podružnica društva telesnih invalidov Kranj obvešča svoje člane in vse ostale invalide, da bodo imeli v nedeljo 20. 12. 1970 ob 9. uri v sejni dvorani Skupščine občine Kranj svoj občni zbor. Prosimo invalide, da se občnega zbora polno številno udeležite.

— Bi hoteli poslati brzojavko moji hčerki, naj neha telefonirati, ker se moram nekaj pogovoriti z ženo...

Pametni moški ne morejo biti dobri možje. Zakaj? Zato, ker se ne ženijo.

— Boš videla, kako lepe oči ima, če odmakne lasse...

Učitelj: Zakaj je Robin Hood ropal le bogataše? Jack: Zato, ker revni ničesar niso imeli.

— Danes je praktično nemogoče zboletl, ko pa imajo vse te antibiotike in vsa mogoča cepiva!

Učitelj: »Če bi imel jaz dva obložena kruhka in ti dva, koliko bi bilo to, Michael?«
Michael: »Skromen zajtrk.«

— Tole pa ni prav nič podobno mizi za namizni tenis!

Advokat Plevako

V Moskvi je živel znamenit advokat Fjodor Nikiforovič Plevako. Pripovedovali so, da je bil nenavadno zgovoren človek. Poslušalca je prevzel in navdušil z nepremagljivo močjo svojega čustvovanja. Advokat, ki je bil v mladosti Plevakov pomočnik, je navdušeno pripovedoval o temle primeru.

Sodili so duhovniku, ki je zagrešil neka kazniva dejanja in jih je tudi priznal. Stanovski tovariši so v šali rekli Plevaku: »No, Fjodor Nikiforovič, nastopi kot njegov branilec... Tu, bratec, celo ti ne moreš ničesar napraviti.«

»V redu. Bomo videli!«

In je nastopil.

Vse je bilo nesporno. Po tožilčevem govoru je nastopil Plevako. Njegov govor je bil kratak.

Rekel je:

»Gospodje zapriseženi porotniki!... Stvar je jasna. Tožilec ima čisto prav. Vse te prestopke je obtoženi naredil in jih je tudi priznal. O čem bi se tu prepirali? Zdaj pa bom vašo pozornost usmeril drugam. Pred vaši sedi človek, ki vam je trideset let odpuščal vaše grehe. Zdaj on čaka na vas: ali mu odpustite njegov greh?«

In porotniki so duhovnika oprostili.

Tožilci so poznali Plevakovo moč in so se ga bali. Nekoč je bil takle primer:

Neka starka je ukradla čajnik, ki je bil vreden manj kot petdeset kopejk. Sodilo ji je porotniško sodišče. Plevako je bil starkin branilec. Tožilec je sklenil paralizirati vpliv Plevakove obrambe in je sam povedal vse, kar je bilo mogoče reči starki v prid: uboga starka, bridka nuja, nepomembna kraja, obtožena je vredna le sočutja. — Toda — lastnika je sveta, in če bomo ljudem dovolili, da jo rušijo, bo naša dežela propadla.

Plevako se je dvignil:

»Mnogo nesreč, mnogo preizkušenj je morala pretrpeti Rusija v svojem več kot tisočletnem obstajanju. Vse je pretrpela, vse je premagala, le krepila se je in rasla ob preizkušnjah. Zdaj pa, zdaj... Starka je ukradla čajnik, ki stane trideset kopejk. Tega pa Rusija, seveda, ne bo prenesla, zaradi tega bo nepreklicno propadla.

Oprostili so jo.

(po V. Veresajevu)
A. Božič

Kolinar Lojze s Fužin

Lojze Bogataj vsako zimo zakolje okrog 100 prašičev

Prazniki so tu in treba je začeti misliti, kaj bomo ob svečanih dneh postavili na mizo. Ljudi grabi gurmanska strast, samo še o pojedinah razmišljajo. Zlasti kmetje ne držijo rok križem, ampak se mrzlično pripravljajo. Prašičem, ki so jih vse leto krmili in debelili, je odbila ura. Iz kuhinj diši po vreli masti, po ocvirkih, sveže klobase pa romajo v shrambo, kjer bodo varne pred zvedavimi, neučakanimi otroki.

Da, prišel je čas kolin. Če ne verjamete, si oglejte posnetek na zadnji strani. S fotoreporterjem sva ga naredila v vasi Selo pri Zürich. Noga je sama od sebe pohodila zavoro, ko sva ob cesti zapazila mesarski stol, obtežen z zajetnim pušsem, okrog katerega so se vrteli prezeblji domačini. Glavno besedo je imel visok, tršat človek, katerega roki sta spretno vihteli nož in hiteli odirati žival.

»A v časopis me nameravate dati. Lojze Bogataj sem, mesar s Fužin, star 64 let. Čez zimo hodim od hiše do hiše, koljem svinje, pijem šnops' in gledam za mladimi puncami. Vsako leto jih spravim proč kakih sto — prašičev seveda, ne deklet,« se nam je predstavil šegavi možakar. Zvedeli smo, da ima čez' območje, večje kot je teritorij žirovskega 'doh-tarja'. Ena mrcina mu vzame cel dan. Pet starih tisočakov računa lastniku, kar nikakor ni veliko.

Medtem je prišla iz hiše gospodinja. Dobro ji je delo, ko sva s Francijem pripomnila, da tako velikega merjasa ne najdeš ravno za vsakim vogalom.

»Sama sem ga spravila gor. Več kot 200 kg tehta.«

Potlej smo kramljali naprej. Beseda je rodila besedo in Bogataj, očitno znan šaljevec, si ni mogel kaj, da ne bi povedal, kako je pred leti postal bralec Glasa.

»Nekoč sem srečal luškano punco, ki me je skušala prepricati, naj vendar naročim Gorenjca. Ne, sem se branil, že radio zadosti laže, cajten-gi pa niso nič boljši. Toda vztrajala je in trdila, da tu-

di papir nekaj velja. Oh, pri nas TISTO osnažimo kar s steljo, sem ji odvrnil. Zardela je in obmolnila. A ker je bila tako prikupna, se ni kazalo preveč zafkravati. Naročil sem Glas in jo spet spravil v dobro voljo.«

Upam, da vam ni žal, Lojze. Upam, da časopis ne uporabljate le kot nadomestek listja, temveč v njem najdete tudi kaj zanimivega.

I. Guzelj

Pomoč sosеду

Ljudje, ki so 16. novembra zvečer, ko je vzplamtelo gospodarsko poslopje Janka Bernika s Hribca v Puštalu, pomagali krotiti zublje, pravijo, da takšnega prizora zlepa ne vidiš. Ognjeni steber je segal približno 10 metrov visoko in v slabe pol ure pogotnil leseno stavbo, zalogo sena ter dva bika. Razen krave ni bilo moč rešiti ničesar, kajti suhi travmivi so goreli kot smodnik. Preiskovalci in lastnik še danes ne vedo, kako je prišlo do požara. Škoda je ocenjena na približno 40 tisoč novih din.

Nič posebnega, bo morda pripomnil bralec, ki dan za dnem posluša vesti o katastrofah in prometnih nesrečah z mnogo hujšimi posledicami. Da, nič posebnega. Svojevrsten je zgolj epilog dogodka. Člani sveta krajevne skupnosti Puštala so namreč sklenili organizirati zbiralno akcijo in denar izročiti prizadeti družini. Nihče ni odrekal pomoči, sleherni vaščan je primaknil svojim dohodkom primerno vsoto. Osemsto starih tisočakov se je nakapalo. Bernikovim bodo prišli presneto prav, saj so bili zavarovani le za milijon (stari, kajpak). Ko sem jih pred dnevi obiskal, mi je gospodar Janko povedal, da

Puštalčani še zmeraj spoštujejo nepisano krajevno pravilo o medsebojni pomoči, o solidarnosti s sosedom, ki ga doleteli nesreča.

»Kaj naj rečem? Zapišite, da se za izkazano dobroto vsem najtopleje zahvaljujem. Zahvaljujem se tudi številnim prijateljem iz bližnje in daljne okolice, ki so prispevali gradbeni material in nam omogočili, da bomo pogorišče kmalu obnovili,« je prosil Bernik.

Redkokdaj naletimo na razumevanje, kakršnemu smo priča v navedenem primeru. Kot svetla preblisk je, preblisk, vreden posnemanja. Samo upamo lahko, da ni in ne bo edini. I. Guzelj

Razcestja

MIHA KLINAR
(MESTA, CESTE
IN RAZCESTJA)

156

IV. DEL

Pa ga je zanimala. In še kako zanimala, saj je tisto gosposko prešuštnico poznal že davno, mnogo prej kakor mene,« se polasča Štefi vnovič užaljenost ženske, ki je bila nekemu samo telo za drugo telo.

Tako piše sinu o tistih časih, ko je bil Franc korektor v Lloydovi tiskarni, kjer je veliko delal in veliko zaslužil, dokler ni postajal čedalje bolj živčen in zadirčen.

»Tiste dni je zahajal k nam pruski stavec Körger, človek nemirne krvi, ki je prepotoval vso Evropo in velik del severne Afrike. Delal je v mnogih tiskarnah, a nikjer dolgo. Mislila sem, da je on kriv Francove živčnosti. Nekega dne sem tvoje tate nalašč, a brez zlobe z bodia, če sem živčen morda zato, ker se mu toži po Körgerjevih pustolovščinah, on pa je planil izza korekturnih pol, ki jih je popravljal, in me udaril. To je bila prva in edina klofuta, ki sem jo prejela od njega. Udaril vpricho Rozi in tebe, ki se najbrž tega ne spominjaš, saj si bil še premajhen. To me je sprva presenetilo, potem mi pa vzelo razsodnost, da sem zgrabila prvi predmet, ki mi je bil pri roki (bil je čevljev) in ga zalučala vanj, on pa je takoj nato prav tako brez razsodnosti pobesnel, zgrabil svojo sprehodno palico z okovano glavico. Zamahnil je, a je udaril ob naslanjač, da se je palica zlomila. Najbrž se je zavedel, da bi me lahko ubil, ko bi me udaril po glavi. Okamenel je, jaz pa sem zgrabila plašč in pobegnila...«

Štefi je pozabila, da ni bilo čisto tako in da je planila iz hiše brez plašča, plašč pa ji je pri nesla Rozika in jo prosila, naj se vrne v stano-

vanje, ker se je Franc že pomiril. Ona pa ni hotela. Šla je in se, bilo je že čez polnoči, vrnila. Ko je vstopila, je zagledala Franca. Z rokami si je podpiral glavo, na njegovem obrazu pa je bilo nekaj bridkega. Nalašč je pogledala vstran, da bi mu pokazala prezir. Ni šla v spalnico, marveč v sobo, kjer je spala Rozika z otrokom, in se zaklenila. Ni poslušala Rozike, ki jo je rotila, naj gre ležat k Francu. Tudi potem, ko je Franc potrkal in zahteval, da bi mu odprla, je ostala trmasta. Odklenila mu je Rozika, ona pa je pričakovala novih udarcev. Toda Franc je ni udaril. Mirno ji je rekel, naj gre v spalnico, a ga je odbila. Ne bo več spala pri njem, je rekla in mu zagrozila, da se bo preselila drugam. Iz zivala ga je, kakor da bi hotela, da jo pretepe in da bi potem lahko izbruhala vanj vse, kar je že morala pretrpeti zaradi njegove lahkomišelnosti in pustolovščin. Tudi naslednje dni se ni zmenila zanj, dokler ji ni predlagal, da bi šla poletj na Bled, na oddih, na letovišče kakor imoviti ljudje. To jo je pomirilo. Začela sta hraniti denar, pa je njune načrte prekrižala njena bolezen.

Toda Štefi ne piše o tem. Samo svoje bolezni se spominja.

»Zbolela sem, on pa se je za mojo bolezen le malo zmenil. Postajal je čedalje bolj neprijazen, kakor da me sovraži. V očeh sem mu to brala, nisem pa vedela, kakšne naklepe zopet kuje proti meni in da se sestaja ali dopisuje z drugo, z rdečelasko, kadar prešuštnice ni bilo v Trstu...«

Tudi to ni bilo čisto res. Pozabila je omeniti Francovo bolezen, ki je sprožila odločitev, da bi si privoščila oddih na Bledu, njena takratna bolezen pa je bila tako nepomembna, da bi je ne bilo treba omenjati, navadna živčnost, ki jo je povzročal Franc s svojim praznim ljubosumnjem, s katerim jo je mučil. Bil je ljubosumen na Ferda, brata Bajberlove, ki je padel v minuli vojni, v resnici pa je s tem ljubosumnjem opravičeval svoje razmerje z Anno Bauerjevo, ki po srečanju v Sesslanu ni bila več hladna in brezbrizna do Federla. Tista težka bolezen, ki jo je prebolela Štefi, pa jo je napadla šele po Franco-

vem pobegu v Opatijo, kamor ga je zvalila Anna Bauerjeva.

Štefi je ta hip v svojem spominu vse zamešala, čeprav se je sedaj spomnila, da je bilo drugače.

»Sicer pa je vseeno,« ji ni, da bi napisane stavke prečrtala. »Sovražil me je. Svojega sovražstva ni mogel več hliniti s pozornostjo, ki bi je tudi takrat ne poznal, ko bi mu te pozornosti do mene ne svetovala ona bogata vlačuga. Celo dragocen šal mu je dala zame in jaz sem ga takrat vzela in bila srečna, ker sem mislila, da mi ga je kupil v dar Franc. Vidiš, kako podel je bil. Ona druga ga je imela na vrvi in se igrala z njim, kakor se ji je zahotelo. Vse sem razbrala iz tistih pisem, ki sem jih našla v Penzbergu. Sicer pa si takrat (bilo ti je menda že štiri leta) tudi ti ves plah prisluškoval najinim preprirom, ki so se takrat začeli med mano in tate. Jaz sem ga med njegovo boleznijo negovala in skrbel za njega, on pa mi ni privoščil nobene besede v uteho. To ti lahko potrdi tudi teta Rozika, ki naju je potem preprosila, da te pustiva v Borjano. Tudi ti si bil takrat od dneva do dneva bolj bled in slaboten. Vzela te je s seboj, jaz pa sem prišla pote, ko naju je tata zapustil in šel z ono drugo v Opatijo, živel na njen račun kakor kak bogataš in si celo pustil plačevati od nje kakor kakšen...«

Tega si Štefi ne upa zapisati, saj je Slavko v njenih očeh še vedno otrok, čeprav mu bo čez nekaj dni že petnajst let.

»Tebi sem seveda kasneje pripovedovala, da je tata izgubil delo. Pa ga ni. Pustil ga je sam, naju pa pustil v bedi in negotovosti. Moram ti zopet povedati, da naju je vnovič okradel in vzela ves denar s hranilne knjižice, vzela je tretjič...«

Ne bo mu pisala, kakšen je bil tisti dan, ko je Franc izginil in kako ga je iskala pri Cabrinoviču in drugod po Trstu. Volitve so bile. Mislila je, da je kje s sodrugi. Pa ga ni bilo.

Tudi o svojem obupu in tistih strahotnih sanjah, v katerih je videla Slavka mrtvega na Matajurju in ki jih ne bo nikoli pozabila, ne bo pisala.

Vinharje in bližnja okolica (1) Tudi Turki so šarili po našem hribu

Izpolnujem dano obljubo, da za našo rubriko napišem nekaj iz stare in polpretekle zgodovine Vinharskega hriba in okolice. Za staro zgodovino žal nimam na voljo nobenega od starih zapisov in pričevanj starih ljudi, zato mi bodo za splošne podatke rabili nekateri zapisi iz knjig: France Planina — Poljanska in Selska dolina (1962), Pavle Blaznik — Kolonizacija Poljanske doline (1938) in Franc Kos — Doneski k zgodovini Škofje Loke in njenega okraja (1894). Vse drugo bo odvisno od mojega skromnega spomina, kar sem slišala in doživela v svojih mladih letih. Zato prosim bralce tega zapisa, da oprostijo morebitnim napakam, zelo pa me bo veselilo, če bi kdo od rojakov še kaj pripomnil in dodal.

STARA ZGODOVINA VASICE VINHARJE — Po ugotovitvah v prejšnjem odstavku omenjenih avtorjev so bile Vinharje naseljene v srednjem veku ob prvi kolonizaciji Poljanske doline, kmalu po letu 973, ko je cesar Oton podelil loško ozemlje freisingemu škofu Abrahamu. V starih listinah je zapisano: »aput Indicheros« (pri Inharjih), ker so prvi naseljenici prišli iz Tirolskega Inihena in bi se pravilno morale imenovati Vinharji, ker pa smo domačini vajeni le na Vinharje, naj mi bo dovolje-

Leta 1500. so se vinharski podložniki imenovali: Marin, Vikarin, Komolec; 1560 — Jurij Oblak, Volbenk Vikar, Jeler Maček; na Brdu (pri Brdarju) — je omenjeno kot naselje z eno hubo (kmetijo) z imenom Valentin Mihel Strelec. V Bačnah so bili: Jerni, sin Jurija Mačka, Kastruš Vikar, Gregor, sin Ahacijev, Pavel Loštrk. — V Kremenku — Gašper, brat Stefana Loštrka, Kocjan, sin Lovreta Žnidarja, Blaž Finec. V Hotavlji so bili: Matevž Frede, sin Pavlov, od njive na Osojniku, Andrej Sust, od kašče v Poljanah.

V Urbarju iz leta 1291 je med Poljanami in Vinharji omenjeno ozemlje »Jabnalih«; tri opuščene kmetije. Tam je sedaj obširen gozd z imenom Jablanovec.

Kaj je naš kraj doživel v teh dolgih stoletjih? Kdo bi še vedel? K spremembam imen so verjetno prispevale razne kužne bolezni, ki so večkrat redčile nekdanje številne družine, pa razne vojne itd. V zadnjih desetletjih prejšnjega stoletja je k temu prispevalo tudi množično izseljevanje v Ameriko, ko so odšli od hiše vsi sinovi in je prinesel zet nazaj k hiši novo ime.

Tako je bilo pri našem sosedu Naconu in pa na Br-

du. Pri slednjem se je priimek ponovno spremenil po drugi svetovni vojni, ko so padli vsi štirje sinovi. Tako so se v enem samem stoletju zvrstila imena: Jezeršek, Pernelj in sedanji Stanonik.

Tudi Turki so šarili po našem hribu. Priča za to nam je mala podružnična cerkva pri sv. Urbanu, ki stoji na skrajnem južnem robu našega hriba in ima še ohranjeno obzidje. Na njeni južni strani svet strmo pada do vasi Todraž, ki stoji ob cesti Gorenja vas — Lučine.

Ko sem ravno pri naši cerkvi, naj opišem še nekaj njenih zanimivosti! Na zunanji steni je slika sv. Krištofa iz 16. stoletja. Notranjost ji krasijo gotski sklepniki in Tuškov križev pot, za cerkvijo pa je skrivnostna vdolbina, kjer so naši predniki menda zdravili svoje bolne ude.

Pod zvon sv. Urbana spadajo vasi: Gorenja Dobrava, del Zirovskega vrha, Todraž, Kremenik in Vinharje, vendar zadnji dve sodita že pod poljansko faro, sv. Urban in ostale vasi pa pod faro Trata pri Gorenji vasi.

Vinharje stojijo na vzhodni strani hriba na nadmorski višini okrog 650 m. Proti severu zakriva vasico Pešarjev grič (678 m), na južni strani se podobno tik nad

vasjo dviga 715 m visoki položni hriček Gače, proti vzhodnim vetrovom pa jo ščitita nekaj kilometrov oddaljena Pasja ravan (1030 m) in Bukov vrh (832 m), imenovan tudi sv. Sobota.

Mogoče se imamo prav tem okoliščinam zahvaliti za razmeroma ugodno podnebje. Zato so v prejšnjih časih rekli, da so Vinharje za pridelovanje kruha prava Amerika v Poljanski dolini. Tako so skrite, da jih je videti le iz nasprotnih hribov, se pravi s Pasje ravni in Bukovega vrha. Vendar so se po drugi vojni tudi naši kmetje preusmerili na živinorejo, zato se je tudi prehrana naših ljudi zelo spremenila; vse postaja bolj gosposko.

Marija Frlie
(Nadaljevanje)

Gorenjski
kraj
in ljudje

100 - letnica gorenjske železniške proge

V torek, 14. decembra, bo 100 let, odkar so uradno odprli železniško progo od Ljubljane do Trbiža. Prva proga skozi Slovenijo je stekla leta 1857, in to od Dunaja do Trsta. Za Avstro-ogrsko je bila takrat za glavna smer, saj je bil Trst najpomembnejše izhodišče na morje. Ker so težili tudi zahodnoavstrijske dežele povezati z morjem, so že okoli leta 1850 pričeli misliti na železniško zvezo v tej smeri. V začetku so obstojale tri variante: Najzahodnejša je bila čez Trbiž v Benetke, druga tudi čez Trbiž po Selški dolini skozi Gorico v Trst ter tretja čez Trbiž v Ljubljano v Trst ter Reko. Ko je med tem Avstro-ogrska izgubila Benečijo, je zmagala varianta čez Ljubljano, za katero so se potegovali tudi gospodarski krogi Ljubljane in Gorenjske.

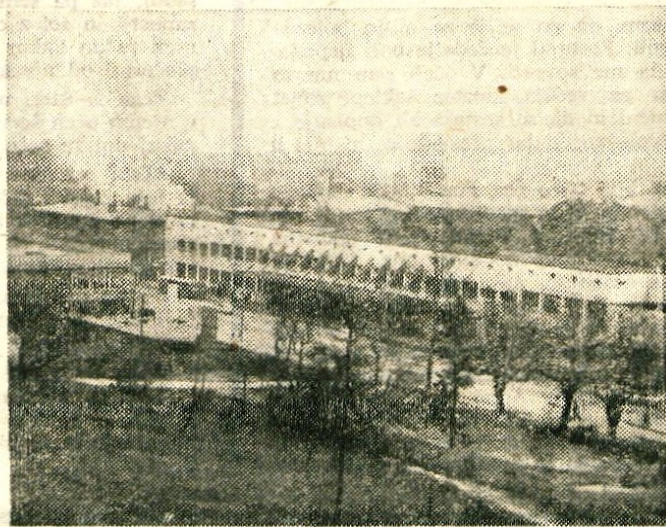
Z deli te proge so začeli 1. aprila 1869. leta. Delovišče je bilo razdeljeno na dva sektorja, katerih meja so bile Jesenice. Progo so gradili predvsem domačini, približno četrtino delavcev pa je bilo Italijanov, ki so v zimi 1869/70 povečini zapustili delo.

Trasa proge od Ljubljane do Jesenic je bila dokončno utrjena po številnih razpravah in intervencijah. Gospodarski in politični veljaki Škofje Loke, Tržiča, Kroke, Bleda in še drugih krajev so se potegovali, da bi železnica tekla čim bližje teh naselij. V kroniki, ki jo je 1968. leta napisal predzadnji šef jeseniške postaje Stanko Hladnik, je zapisano, da se v Kranju niso posebno potegovali in ni dosti manjkalo, da bi progo

zgradili kar med Šmarjetno goro in Joštom. Pri tem so imeli velik vpliv Ločani, ki so progo pritegnili do Trate in prebivalci Kroke ter Kamne gorice, da je proga stekla ob nezavarovani Savi, čeprav je bilo najprej predvideno, da bo speljana po levem bregu Save.

Jesenice, kjer je danes težišče železniškega prometa na Gorenjskem, so dobile le štiri tiri in prav tako postajno poslopje kot Dovje-Mojstrana. Za takratne razmere je bilo razumljivo, saj je imelo to naselje le nekaj nad 700 prebivalcev in sta Radovljica ter Kranjska gora v politično-

hinjski predor ter odprta nova državna železniška proga od Beljaka do Trsta čez Gerico, ki je bila nekako prestiž, takorekoč privatni Južni železnici v Dunaju v Trst. Ob tem je bila na Jesenicah, ki so postale važno železniško križišče, zgrajena postaja s skoraj tolikimi tiri, kot jih je še danes in ob severovzhodni strani in z drugim precej precej večjim postajnim poslopjem. Ker se je od takrat naprej promet za smer Beljak usmeril skozi karavanški predor, je postala proga od Jesenic do Trbiža tretjerazrednega pomena. Leto 1918, pa

Tretje poslopje železniške postaje na Jesenicah

teritorijalni razdelitvi imeli večjo veljavo.

Leto 1906 je to progo presekal na dvoje. Takrat sta bila zgrajena karavanški in bo-

jo je pri Ratečah razdelilo v dve državi, tako da je do nje konca 31. 3. 1966 po njej do Rateč vozilo največ 6 parov potniških in poprečno dva tovorna vlaka.

Proga od Jesenic do Ljubljane je dobila svojo veljavo pravzaprav šele po prvi svetovni vojni, ko se je os močnega prometa od severa proti jugu obrnila v smer zahod-vzhod. Po njej so prevažali kmetijske pridelke na zahod, od tod pa industrijsko blago. Po drugi svetovni vojni, in to po 1948. letu, je promet tod še hitreje naraščal. Nanj sta vplivala trgovinska menjava vzhod-zahod in izredno močna rast industrije na Gorenjskem. Na Jesenicah so odstranili zbombardirano staro postajno poslopje in 9. 1. 1956. odprli novo progo od Ljubljane do Jesenic pa so do dneva republike leta 1964 popravili in elektrificirali. Do leta 1974 nameravajo jeseniško postajo skoraj še za enkrat povečati in zaradi skrajšanja potovalnega časa narediti skupno postajo z avstrijskimi železnicami.

Gorenjska železniška proga danes kot enotirna po prometu ni samo najmočnejša v Sloveniji, pač pa tudi ena najbolj obremenjenih v Jugoslaviji.

B. Blenkuš

SPOMINI NA

Sedmega decembra 1943. leta je nemška policija v Kamniku aretirala 39 domačinov, med njimi so bili učitelji, profesorji, zdravniki, inženirji, trgovci, gostilničarji in drugi obrtniki — Kamniško inteligenco, ki je sodelovala z OF, so Nemci ustrelili 31. januarja 1944. leta v Šentvidu

Okrog dvajsetega novembra 1943. leta je prišel v Keržmančevo vilo v Kamniku neznan človek v zelenem hubertusu. Okrog sedmih zvečer je potrkal na vrata doktorja Julija Polca in se služkinji Ivanki Trebušak takole predstavil: »Jaz sem Milan iz Moravč. Postal me je Drnovšek. Je zdravnik doma?« Služkinja je odkimala. »Počakati ga moram,« je pribil prišlek in vstopil v kuhinjo. Služkinja je z nezaupanjem ogledovala neznanca: bil je visok in slok, kratko ostrizanih las in obut v italijanske čevlje.

»Ali vam dr. Polec kaj zaupa glede zvez s partizani?« je mučno tišino prekinil Milan.

»O tem nikoli ne govoriva,« je odgovorila služkinja, ki ji vprašanje ni bilo všeč.

Cez deset minut pride dr. Polec. Z neznancem sta se zaprla v sobo, kjer sta se dije zaupno pogovarjala. Ob odhodu je dr. Polec Milana spremljal do Rodetove garaže (danes so tam garaže podjetja Ljubljana-Transport). Po vrnitvi je dr. Polec Ivanki povedal, da ga je Milan obiskal glede dogovora o sestanku, ki naj bi bil v Keržmančevi vili (to je v hiši, v kateri je stanoval dr. Polec). Sestanka naj bi se udeležili vsi aktivisti OF kamniškega okraja. Prav tiste dni pa je v Kamnik prišlo večje število esesovcev, ki so po mestu iskali prazne sobe. Rečeno je bilo, da se bodo nastanili tudi v Keržmančevi vili. Zato je dr. Polec Milana obvestil, da aktivisti OF ne smejo priti na sestanek v to hišo, ker bi bilo lahko to za njih usodno.

Tri dni po tem obisku je dr. Polec dobil z Ljubljane dopisnico, ki mu jo je poslal njegov brat, univerzitetni profesor in akademik dr. Janko Polec. »Julij, ti si zelo bolan. Pridi v Ljubljano, da se pozdraviš in odpočiješ,« je pisalo na dopisnici. Dr. Polec je dobro razumel brata: »Ti si zelo bolan,« je pomenilo: ti si izdan, pridi v Ljubljano.

Dr. Polec je tudi sam slutil, da so mu gestapovci na sledi. Dr. Francu Puelju je po-tožil: »Glavo nosim pod pazduho.«

Obračun z dvojnimi agenti

Prvega decembra 1943. leta so partizani na cesti zaustavili avto, ki se je iz Ljubljane vračal v Kamnik. Strelji so ubili Križa, ki je bil šofer kamniškega okrajnega nacističnega voditelja (kreisleiterja). Uspeh akcije je bil znatno večji, kot so to partizani sploh pričakovali. Pri mrtvem šoferju so našli dragocene dokumente. Bil je to prizor, ki ga danes lahko vidimo le še na filmskem platnu. Šofer, ki je bil obenem kurir gestapa, je od vodstva plave garde za kamniški gestapo nosil spisek dvojnih agentov. Na tem seznamu je bilo sedem oseb, ki so bili znani aktivisti OF, v resnici pa prikriti sovražniki osvobodilnega gibanja. Te ljudi naj bi uporabil tudi gestapo za svoje namene.

Vodstvo OF na kamniškem področju je hitro ukrepalo. V noči od 4. na 5. decembra 1943 so partizani likvidirali navidezne aktiviste OF. To je bil močan udarec za gestapo in plavo gardo. Da je bila z likvidacijo dvojnih agentov v resnici hudo prizadeta nacistična obveščevalna služba, lahko sklepamo po povračilnem udarcu, ki ga je gestapo prizadejal osvobodilnemu gibanju v Kamniku. Dva dni po opisanih dogodkih so aretirali 39 Kamničanov, 19. januarja 1944. pa še 14 oseb. Gestapo je tistikrat nakleпно obračunal s kamniško inteligenco. Medtem ko so delavci in kmetje v zaporih le mučili, so učitelje, profesorje, zdravnike, inženirje, trgovce, gostilničarje, študente in ljudi drugih poklicev ustrelili.

Zadnje dni januarja 1944. so partizani v Šentvidu likvidirali tamkajšnjega nemškega župana. Nemci so zato 31. januarja istega leta v Šentvidu ustrelili 25 talcev, med njimi 14 Kamničanov. Med ustreljenimi je bil tudi dolgoletni kamniški zdravnik dr. Julij Polec.

Med aretiranimi Kamničani je bil trgovec Drnovšek prva žrtev. Drnovšek je delal pri bivšem trgovcu Kranju v Kamniku. Zivel je legalno in vodil mestno organizacijo OF. Verjetno je bilo to gestapovcem znano. Ze prvi dan po aretaciji so ga v kamniškem zaporu tako hudo mučili, da je Drnovšek naslednjega dne v zaporu izdihnil.

Po poteh kokrškega odreda

Letošnji orientacijski pohod po poteh kokrškega odreda, ki ga vsako leto priredi Planinsko društvo Kranj v sodelovanju z ZB NOV, je bil že četrti. Sodelovali so mladi planinci iz Kranja, Gorij, Radovljice in Škofje Loke. Sestavili so 20 ekip, 16 mladinskih in 4 članske.

Pripravljalni odbor je trasiral pot, ki je potekala od Olševka prek Možjanec, Stefanje gore, po obrobni predelih Zaplate in Storžiča. Cilj je bil v Preddvoru. Pripravili so tudi teste iz zgodovine kokrškega odreda, gospodarstva na Gorenjskem, poznavanja planinskega sveta in prve pomoči ter varstva narave.

V nedeljo, 18. oktobra, je bil prelep dan. Svet pod Storžičem in Zaplato se je kopal v jesenskem soncu in žarel v mavričnih barvah pozne jeseni. Na startu v Olševku se je razlegal vesel živžav. Mlade glave so ugibale, kam jim bodo letos pokazali pot zemljevidi, dane naloge in kompas. Komisija je pregledala opremo, nato so tekmovalci reševali teste. Sledil je pohod. Startala je ekipa za ekipo. Vsaka je morala dobiti podpis na kontrolnih točkah in opisovati pot.

Kmalu popoldne so ekipe začele prihajati na cilj, vse v predvidenem času, le ena se je izgubila in zato malo zakasnila. Ekipe so se uvrstile takole:

1. Mladinci: 1. Planinsko društvo Kranj — mladinski odsek,
2. Taborniki Škofja Loka
3. Taborniki stražni ognji I, Kranj
4. Osnovna šola Stane Zagar, Kranj I

Med člani so zbrali največ točk taborniki Svobodni Kamnitnik iz Škofje Loke.

M. B.

dr. JULIJA POLCA

Spomini na dr. Polca

Ivanka Trebušak, 58, živi že 40 let v Kamniku, sicer pa je bila rojena v Tuhinju. Ko je bila stara dvajset let, je prišla za služkinjo k dr. Polcu. Zaprošil sem jo, naj obudi spomine na znamenitega kamniškega zdravnika. Takole je pripovedovala:

»Dr. Polec je stanoval v svoji hiši v Maistrovi ulici. V tej hiši je imel ordinacijo in stanovanje.

Dr. Polec je bil srednje postave, suh, kostanjevih las, v zrelih letih je nosil kratko brado. Poročen ni bil, od ožjih sorodnikov je imel le brata, univerzitetnega profesorja v Ljubljani.

Ze pred vojno je bil proti fašizmu. Julija 1941. leta so mu Nemci ukazali, da se mora takoj izseliti iz svoje hiše. Preselila sva se v Keržmančvo vilo v Mekinje, njegovo hišo pa so zasegli gestapovci. V hiši dr. Polca so ostali gestapovci do konca vojne.

Keržmanec je bil lesni trgovec, ki so ga Nemci izselili, zato je bila hiša prazna. Med vojno je bil dr. Polec okrajni zdravnik in je zdravil v mestni ambulanti.

Ze 1941. leta je z zdravili pomagal partizanom. Ranjeni in bolni partizani so se hodili zdraviti kar na stanovanje dr. Polca v Mekinjah, včasih pa jih je šel zdraviti tja, kamor so ga pač klicali. S tem pa ni izčrpana njegova dejavnost za OF. V Keržmančevi vili je bila prava postojanka za zbiranje materiala za partizansko vojsko. Naj navedem samo nekaj primerov:

Fonzi Skala, trgovec, je osebnost k nam prinašal perilo in obleke za partizansko vojsko. Včasih pa smo šli k njemu, da nam je dal, kar smo potrebovali.

Klemenčič, trgovec trgovine s špecerijo, nam je dajal hrano (ustreljen je bil skupno z dr. Polcem).

Tone Knaflič, lastnik tovarne usnja, je izdelal in poslal dr. Polcu samo v eni pošiljki 100 parov delovnih usnjarskih škornjev za partizane.

V stanovanju dr. Polca se je tako zbiral material, nato pa sva z zdravnikom organizirala, da so ga odpeljali naprej proti Olševku (dva km od Kamnika).

Dr. Polca so aretirali sedmega decembra 1943. ob pol sedmih zjutraj, ko je bil še v postelji. Teden dni so ga zaslisevali v kamniškem zaporu. Stanovanje dr. Polca so temeljito preiskali, toda dobili niso ničesar.

Mene so zaprli prve dni januarja 1944. leta. V begunjskem zaporu so me spraševali, odkod smo dobivali mate-

rial in kam je hodil zdravnik na zveze. Dejala sem, da je hodil samo v ambulanto in nikamor drugam. Potem so naju soočili. Dr. Polec mi je v navzočnosti gestapovcev dejal: 'Ivanka, tisti partizan v zelenem hubertusu,' in ničesar drugega. Bil je prepričan, da ga je izdal tisti Milan, ki nas je obiskal dvajsetega novembra. Čez dva dni so zdravnika ustrelili...«

»Jaz bi te pozdravil«

Ferdinand Mihelič, 58, delavec v podjetju »Kamnik«, pa se spominja:

»Dr. Julij Polec je imel ilegalno ime Omega, jaz pa Kajtimir. Stanoval sem v Nevljah. Z dr. Polcem sva se že v stari Jugoslaviji dobro poznala, med vojno pa sva sodelovala. Večkrat mi je izročil zdravila za partizane. Včasih je v epruvetah za tablete prinesel tudi strelivo, naboje za pištole. Kje je to dobil, ne vem. Nekoč sem ga obvestil, da blizu Olševka leži ranjen partizan. Takoj se je podal na pot...«

V Begunjah so me hudo pretepli. Ko sem prišel iz bunkerja v sobo ves krvav, me dr. Polec vzame v naročje in reče: 'Jaz bi te rad pozdravil, pa ne morem.' Bil sem prepričan, da me bodo ustrelili. Prosil sem dr. Polca, naj domačim sporoči, kako sem umrl. Ob teh besedah pa dr. Polec odvrne: 'Kaj pa če bom jaz ustreljen?' Nato je nadaljeval: 'Če bom ustreljen, naj brat Janko prevzame vse spomine na pokojne starše. Hišo in imetje v hiši naj dobi nečakinja. Služkinja Ivanka naj dobi pohištvo svoje sobe, kuhinje in njiivo na Bakovniku.'«

Anton Strgar, kamniški trgovec, pa nam je naročil: 'Vse imetje naj dobi žena, sin in hčerka'.

Tako smo drugemu zaupali svoj usnjeni testament, kajti nihče od nas ni vedel, kdo bo ustreljen in kdo bo preživel vihar. Po vojni je bilo Polčevo imetje res tako razdeljeno, kot je želel pred smrtjo.

V nedeljo, 30. januarja 1944., okrog desetih dopoldne je bil dr. Polec zadnjič zaslišan v begunjskem zaporu. Gestapovci so bili z njim zelo prijazni. Ponudili so mu cigarete. Po vrnitvi v sobo je dr. Polec povedal, da ga ne bodo ustrelili. 'Verjetno bom šel delat v neko bolnišnico na Dunaj, vsaj tako so mi obljubili', je zadovoljno dejal v prepričanju, da je najhujše že šlo mimo njega. Toda gestapovci so se le poigrali z njim. 24 ur po tej hinavski obljubi je bil dr. Polec že ustreljen.

Streljali so jih na ponedeljek. Iz naše sobe so vzeli

dr. Polca in Ceneta Lapa, kamniškega vrtnarja. Skozi okno sem videl še dr. Franca Vidica, ki je bil uklenjen skupaj z gostilničarjem Janikom Blagnetom. Drugih, ki so bili tistega ponedeljka ustreljeni, nisem videl. Tistega dne smo bili silno potrti...«

Ne bom prisostvoval obešanju partizanov

Tridesetega junija 1942. leta so Nemci na sedanjem Trgu talcev v Kamniku obesili osem ljudi. Obešeni so bili: Anton Balantič, 42, delavec iz Kamnika; Franc Erjavšek, 19, delavec iz Županje njive; Ivan Grabner, 41, kmečki delavec iz vasi Nevlje; Franc Jeras, 31, kmečki delavec iz Stahovice; Karel Kregar, 26, delavec iz Stahovice; Julijan Osenar, 22, ključavničar iz Nevelj; Mihael Preklet, 40, delavec iz Sv. Primoža in Zorko Rebernik, 21, delavec iz Zagorice.

Nemci so po njihovih, včasih kar čudno natančnih paragrafih določili, da mora usmrtni prisostvovati tudi dr. Polec kot zdravnik, ki bi uradno ugotovil smrt obešenec.

»Hudo in težko mi je pri srcu, ker bom moral prisostvovati eksekuciji partizanov,« je dr. Polec potožil prijatelju dr. Francu Puclju. Po besedah dr. Puclja pa je dr. Polec čez nekaj časa vesel zvedel, da bo obešanju sredi Kamnika prisostvoval dr. Brillling. Le-ta je bil v Kamniku kot nemški zdravnik. Sicer res dober zdravnik, toda navdušen nacist. Po justifikaciji (obešanju) pred bivšo staro kamniško pošto je dr. Brillling v ambulanti pripovedoval, da je že večkrat prisostvoval usmrtitvam ljudi, da pa so se ti vedli pred smrtjo popolnoma drugače. S tem je priznal, da so naši ljudje hrabro zrlji smrti v obraz. Tistega večera je dr. Polec dr. Puclju dejal: »Pomagajmo partizanom, ker samo od njih lahko pričakujemo rešitve. Otroci bodo morda imeli lepše življenje kot mi.«

Po poteh dr. Polca

Dr. Julij Polec je bil rojen 8. oktobra 1883 v Kamniku kot sin okrajnega sodnika v Kamniku. Osnovno šolo je obiskoval v Kamniku, gimnazijo pa na Poljanah v Ljubljani. Medicino je študiral na Dunaju, kjer je 23. decembra 1910. promoviral za doktorja vsega zdravilstva. Od 1911. leta je delal na raznih oddelkih deželne bolnišnice v Ljubljani, dokler ni bil januarja 1914. leta imenovan za sanitetnega asistenta pri deželnem predsedništvu za Kranjsko.

V prvi svetovni vojni je bil kot črnovojniški zdravnik od avgusta 1914. pa do novembra 1918. leta. Prva tri leta je zdravil v vojaški bolnišnici v Ljubljani, julija 1917. leta pa je bil premeščen na soško fronto. Kot zdravnik se je udeležil proboja soške fronte do reke Piave v severni Italiji. Po teh bojih je bil premeščen v divizijo na fronto v Francijo. Tam je dočkal razsulo nemške in avstrijske vojske.

Po vrnitvi v svoj kraj je bil decembra 1918. leta dodeljen okrajnemu glavarstvu v Kamniku. 1937. leta je bil imenovan za rednega člana banskega sanitetnega sveta Dravske banovine. Poleg tega je bil tudi železniški zdravnik za zdravstveni okraj Kamnik, honorarni zdravnik v Smodnišnici in jetniški zdravnik v Kamniku. Bil je pobudnik in soustanovitelj protituberkulozne lige v Kamniku in njen predsednik od 1934. leta do nemške okupacije 1941. leta.

Dr. Julij Polec je bil 25 let kamniški zdravnik. Po prihodu okupatorja je vse pomembne funkcije v zdravstvu prevzel nemški zdravnik dr. Brillling, dr. Polec pa je bil le njegov namestnik. Zato je vse svoje moči posvetil boju za osvoboditev. V mestu in okolici je zdravil ranjene in bolne partizane. Sodeloval je s tedanjim politikomisarjem kamniškega bataljona narodnim herojem Jakobom Mohorjem — Molkom. Poleg lastnih prispevkov za partizanske borce je organiziral zbiranje in odpremo sanitetnega materiala, zdravniškega instrumentarija, zdravil, hrane, obleke in denarja.

Kamničani se ga dobro spominjajo tudi po tem, ker je redno hodil s psičkom na sprehod na Kužno h kmetu na Olševku. Tam je bila tudi redna zveza s partizani.

Doslej še ni znano, kako je prišlo do tako množičnih aretacij decembra 1943. leta. Kdo je izdal kamniško organizacijo OF?

Omenil sem že, da je dr. Polec v begunjskem zaporu dva dni pred ustrelitvijo služkinji Ivanki izjavil, da ga je izdal »Milan v zelenem hubertusu«.

Milan iz Moravč, pravili so mu Moravški Milan, je bil v Kamniku znan aktivist OF. Bil je hraber ilegalce, partizan, ki je v boju za svobodo žrtvoval svoje življenje. Po mnenju številnih kamniških borcev Moravški Milan ni nikogar izdal. Verjetno so gestapovci dr. Polcu to namignili z namero, da odvrnejo sum od pravega izdajalca. To je bila splošna gestapovska praksa. Prek preživelih pa naj bi se ta vest prenesla v partizane, ki naj bi sami obračunali s človekom, ki je bil v celotni zadevi nedolžen, toda gestapo bi se smehljalo, če bi se to zgodilo.

Zastavlja se vprašanje: Je dr. Polec poznal Moravškega Milana? Vsekakor, odgovarjajo kamniški borci. Sicer bi lahko pomislili, da so gestapovci k dr. Polcu poslali svojega agenta pod tem imenom. Služkinja Ivanka Trebušak pravi, da Moravškega Milana ni poznala in da tistega neznanca v zelenem hubertusu prej še nikdar ni videla, srečala pa ga je po prihodu iz zapora sredi Kamnika.

Moravški Milan in dr. Polec sta mrtva. Zato nikdar ne bomo zvedeli, kdo je bil dvajsetega novembra 1943. leta pri dr. Polcu v Keržmančevi vili.

Decembrski dogodki iz leta 1943. so še vedno močno zasidrani v spominih Kamničanov. Upamo, da bodo preživelci dopolnili ta sestavek.

J. Vidle

Golobi za olimpiado

Na zvezni razstavi golobov pismošo, ki je bila v soboto in nedeljo v delavskem domu v Kranju, so izbrali po 5 najlepših golobov in golobic, ki bodo zastopali Jugoslavijo na 13. golobji olimpiadi februarja prihodnjega leta v Bruslju.

Med samci je osvojil največ točk golob iz Sente (91,25 od 92 možnih), lastnika drugega in tretjega pa sta Kranjčana Leo Suchy (90,88) in Milan Vilfan (90,87). Na tretje in četrto mesto sta se uvrstila goloba iz Pakraca (90,75) in Subotice (90,63).

Tudi med samicami je naj-

lepša iz Sente (92), druga pa je Suchyjeva (91,63). Razen teh so se v ekipo uvrstile še golobice iz Kikinde, Zagreba in Sente (vse po 91,50).

Teh deset golobov bo na olimpiadi nastopilo v konkurenci standard, kjer ocenjujejo lepoto. Pogoj za sodelovanje pa so seveda tudi dobri tekmovalni rezultati v letenju. V skupini šport, kjer se bodo pomerili najboljši letalci med golobi pa bo iz Jugoslavije tekmovalo 21 golobov, ki jih bodo izbrali na osnovi rezultatov zadnjih dveh let.

sl

Za Tubkalom novi načrti

Ni še tako dolgo, ko je imel znani gorski reševalec in alpinist Roman Herlec v Kranju zanimivo predavanje o vzponu na Tubkal. Zares zanimivo predavanje, spremljano s 180 diapozitivni, traja približno uro in četrt. Ko smo ga pred nedavnim obiskali v Alp pensionu v Tupaličah, nam je zaupal, da namerava to predavanje ponoviti še v nekaterih drugih krajih Gorenjske. Če bo le zanimanje zanj.

»Roman, kaj pa načrti v prihodnje?«

»Preveč dela imam, da bi lahko uresničil vse želje. Je že tako, da je treba najprej precej urediti tudi v Alp pensionu. Vendar pa se še ta mesec ali najkasneje januarja ne nameravam odreči vzponu v švicarskih Alpah. Nameravam zavzeti nekaj vrhov pod tri in nad tri tisoč metrov. Razen tega pa pripravljam januarja zanimiv izlet v Grčijo na goro Olimp. S skupino si bomo ogledali nekatere spomenike, nato pa se prek južne Italije, kjer si bomo ogledali Vezuv, podali še na Sicilijo. Tamkaj nameravamo pogledati še na Etno.«

»Ali imaš v programu tudi daljše odprave?«

»Če bo šlo vse po sreči, bom s skupino alpinistov pri-

hodnje leto obiskal nekatere vrhove v Finski, Danski, Švedski in Norveški. Kasneje pa se bomo podali še na nekatere vrhove v španskem in portugalskem pogorju. Še pred tem pa nameravam pripraviti izlet za planince v Maroko. Od tam pa bi se s skupino povzpel na najvišji vrh Atlasa Tubkal.«

»Pripravljaš morda še kaj posebnega, presenetljivega?«

»Ne bi rad govoril o večjih načrtih. Za zdaj naj velja le odgovor, da bodo vse ture, ki jih bomo napravili prihodnje leto, trening za leto 1972. Takrat pa upam, da pridem v Indijo.«

»Kako pa se odvija turizem, seveda ne alpinistični, v Alp pensionu?«

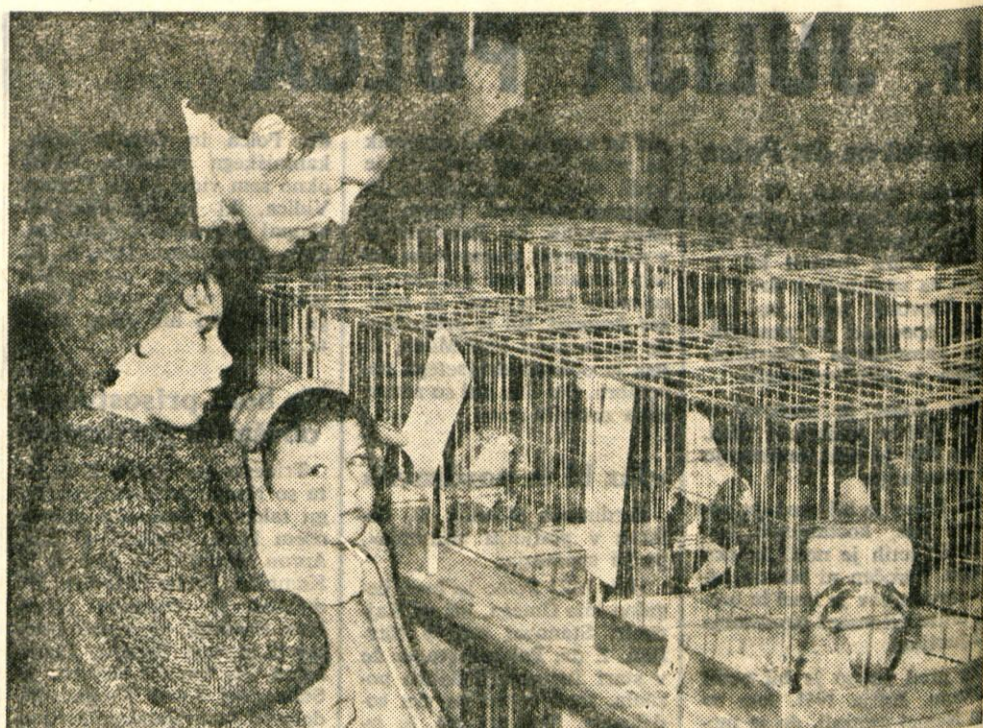
»Kot sem že rekel je dela čez glavo. Z obiskom sem prav zadovoljen. Ko pa bom januarja končal z obnovo objekta, bo zanimanje gotovo še večje. V vseh sobah nameravam namreč urediti toplo in mrzlo vodo, savno, obnoviti električno napeljavo, urediti kanalizacijo itd. Želim pa si, da bi ta objekt res lahko čimprej rabil planincem in športnikom.«

A 2.

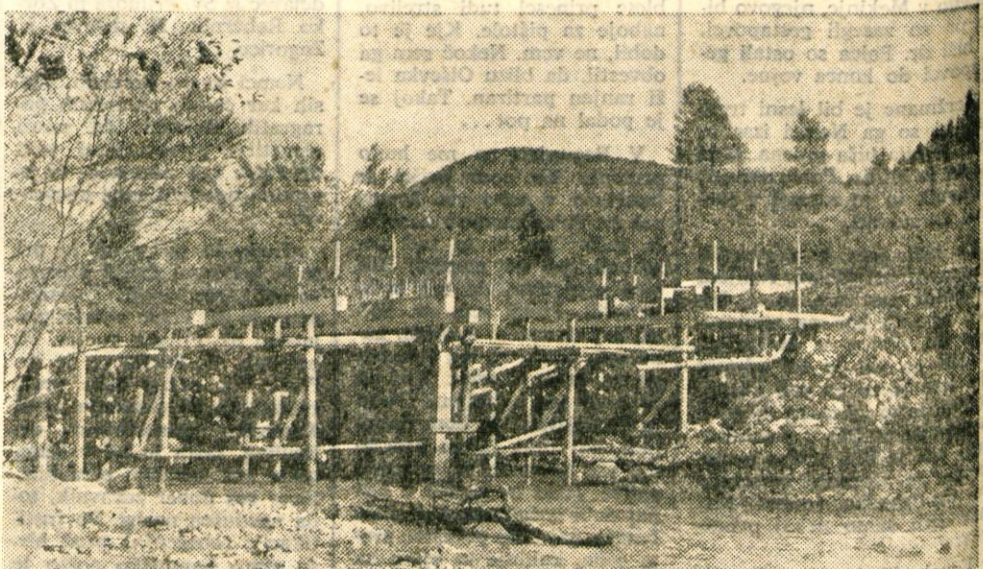
PRIZNANI
MESNI
IZDELKI
KLAVNICE
RADOVLJICA

odslej vedno
v trgovinah in mesnicah

veletrgovine
SPECERIJ
BLGD

V Kranju so v soboto in nedeljo izbrali pet najlepših golobov. — Foto: F. Perdan

MOST ČEZ MOSTNICO — Da bo hotel Lev iz Ljubljane lahko začel graditi nov hotel vzhodno od Bohinjskega jezera, mora najprej zgraditi vodovod in most čez potok Mostnico. Dela na obeh objektih je prevzelo SGP Sava z Jesenic. Vodovod grade že vse leto, most pa so začeli jeseni. Do sedaj so zabetonirali nosilne zidove. — Foto: B. B.

V nedeljo je bilo v Kranju predzadnje in zadnje kolo v slovenski šahovski ligi. Kranjski Borec je izgubil srečanje z ljubljanskim Zmajem z rezultatom 1,5:6,5 točke. — Foto: F. Perdan

Melizirano
perilo
je lepše!

Kako bela
in mehka
je ta srajca!
Oprana je v mixalu
z bio-oxylanom,
ki perilo melizira.
Perilo je belo in mehko hkrati.
Melizirano perilo je lepše!

V pralni stroj **mixal** ker perilo melizira!
bio-oxylan

Planinska koča

PRI FRANCIJU
na Jakobu
nad Preddvorom

je odprta pozimi ob sobo-
tah popoldne in nedeljah.

Topla in mrzla jedila

ZA OBISK SE PRIPORO-
ČA OŠKRBNIK.

NA NOVOLETNEM
SEJMU.

V DELAVSKEM DOMU
v Kranju od 16. do 27.
decembra

vam s posebnim sej-
mskim popustom nudimo
ženske in moške čevlje
po najnovejši modi.

SE PRIPOROČA
KERN STANKO, Kranj,
Partizanska c. 5.

SVEZA JAJCA po reklam-
ni ceni do začetka valilne
sezone prodaja vsako sre-
do in soboto VALILNICA
v NAKLEM pri Kranju

triglav

Pohitite z rezervacijami

OBIŠČITE
Hotel

CREINA

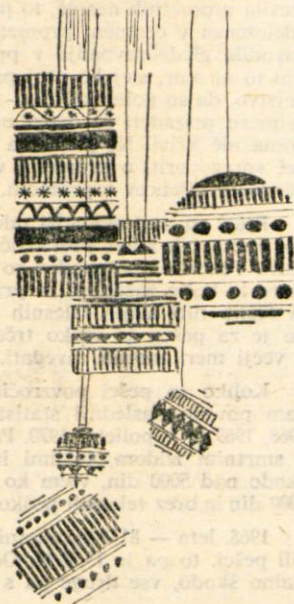
Silvestrovanje v treh pro-
storih: bar, restavracija,
aperitiv-snack bar.

Silvestrovanja se bo ude-
ležilo 500 gostov. Sedeži so
še prosti.

Silvestrovanju v novem
kranjskem hotelu bodo
dali živahnost ansambli
»Druga stran« (aperitiv-
snack bar), Borisa Kova-
čiča s pevcem Rafkom
Irgoličem in Stanko Kova-
čič (restavracija) in »The
Lazy Dogs« (bar).

Silvestrovanje bo največje
v Kranju. Udeležite se ga
lahko za 150 (aperitiv-
snack bar) ali 200 din
(bar, restavracija).

Pri silvestrovanju vso noč
mrzli bife, steklenica vina,
pol steklenice šampanjca
na osebo. Barski program
v baru in v restavraciji.

**S silvestrovanjem v hotelu Creina
srečno novo leto 1971!**

Kranjčani, ki boste silvestrovali doma in nočete obre-
menjevati gospodinje, lahko naročite v hotelu Creina
narezke oz. plošče in razne specialitete za poljubno
število oseb po delikatesnih cenah. Naročila sprejema
hotel Creina do 30. decembra do 18 ure. Dostava tudi
na dom.

**Mladinska knjiga
Ljubljana**

Prodajalna Kranj
Maistrov trg 1

**Obiščite nas na novoletnem sej-
mu v delavskem domu v Kranju
od 16. do 27. decembra**

Nudimo vam veliko izbiro slikanic, daril za
mladino in odrasle, novoletna vabila in voščil-
nice ter druga primerna darila za obdaritev
v podjetjih.

Knjige za vsako hišo.

TRIGLAV KONFEKCIJA, KRANJ
Novoletna razprodaja konfekcije

POPUST 30% - 50%
V ČASU OD 10. — 30. 12. 1970

ŽIVLJENJE IMA PREDNOST

Republiška prometno vzgojna in preventivna akcija pod tem naslovom bo trajala do 31. januarja 1971. Namenjena je vsem udeležencem v prometu, tako tudi PEŠCEM.

Prav gotovo je, da z akcijo skušamo doseči zmanjšanje ali vsaj omejitev števila prometnih nesreč, to pa bi se dalo doseči le s sodelovanjem slehernega udeleženca v cestnem prometu, ki upošteva prometne predpise, opozorila in navodila glede ravnanja v prometu. Žal pa je precejšen odstotek tistih, ki jim to ni mar, slej ko prej pa se jim ta brezbriznost maščuje. Znano je tudi dejstvo, da so poleg krivca — povzročitelja prometne nesreče skoraj v vsakem primeru prizadeti še drugi udeleženci v prometu, ki za nesrečo niso popolnoma nič krivi. Ne glede na omenjeno akcijo mislim, da je potrebno nekaj več spregovoriti o prometni varnosti oz. nevarnosti pešcev kot posebni kategoriji udeležencev v prometu.

Pešci so najštevilnejši udeleženci v prometu in poleg kolesarjev in voznikov motornih koles tudi fizično najbolj izpostavljeni raznim nevarnostim na cesti. Vozniki avtomobilov so v svojem železnem oklepu — vozilu — do neke mere le boljše zaščiteni in pri lažjih prometnih nesrečah (trčenjih) običajno ni težjih niti lažjih telesnih poškodb, temveč le materialna škoda, medtem ko je za pešca že vsako trčenje z vozilom lahko usodno. Tega bi se pešci v večji meri morali zavedati.

Koliko so pešci povzročitelji oz. izključno krivci za prometne nesreče, nam povedo naslednji statistični podatki za območje SR Slovenije za leto 1968, 1969 in I. polletje 1970. Pri skupnem številu nesreč so upošteevane nesreče s smrtnim izidom, težjimi in lažjimi telesnimi poškodbami in materialno škodo nad 5000 din, vtem ko prometne nesreče samo z materialno škodo do 5000 din in brez telesnih poškodb niso upošteevane. Teh pa je še neprimerno več.

1968. leta — 8176 prometnih nesreč, od tega 1104 nesreče, ki so jih povzročili pešci, to pa je 13,52 %. Od 1104 nesreč so bile le 4 nesreče samo z materialno škodo, vse druge pa s telesnimi poškodbami in smrtnim izidom.

Pri 8176 prometnih nesrečah je bilo:

	mrtvi	hudo ranjeni	lažje ranjeni	Skupaj
od tega pešci	497	3874	5346	9717
	148	877	775	1800 ali 18,52 %

1969. leta — 9353 prometnih nesreč, od tega 1203 nesreče, ki so jih povzročili pešci, to pa je 12,86 %. Od 1203 nesreč je bilo le 6 nesreč samo z materialno škodo, vse druge pa s telesnimi poškodbami in smrtnim izidom.

Pri 9353 prometnih nesrečah je bilo:

	mrtvi	hudo ranjeni	lažje ranjeni	Skupaj
od tega pešci	583	4292	5730	10605
	211	989	869	2069 ali 19,51 %

I. polletje 1970 — 4194 prometnih nesreč, od tega 558 nesreč, ki so jih povzročili pešci, to pa je 13,34 %. Od 558 nesreč ni bilo niti ene nesreče samo z materialno škodo, temveč so bile s telesnimi poškodbami in s smrtnim izidom.

Pri 4194 prometnih nesrečah je bilo:

	mrtvi	hudo ranjeni	lažje ranjeni	Skupaj
od tega pešci	210	1721	2766	4697
	88	453	446	987 ali 21,01 %

S temi podatki hočem podkrepiti trditev, da je pešec kot udeleženec v cestnem prometu najbolj izpostavljen nevarnosti, saj je razvidno, da je bilo pri prometnih nesrečah, ki so jih povzročili pešci, le nekaj primerov, ko je bila posledica prometne nesreče le materialna škoda, vse druge pa so bile s telesnimi poškodbami in s smrtnim izidom.

Poglejmo še, kaj so glavni vzroki prometnih nesreč, ki jih povzročijo pešci:

- nenadno prečkanje ceste pred vozilom še vedno najpogostejši vzrok prometnih nesreč,

- hoja pod vplivom alkohola — po številu nesreč na drugem mestu,
- prečkanje ceste zunaj prehoda za pešce,
- hoja po vozišču, čeprav je ob strani pločnik,
- nepravilna hoja vzdolž vozišča zunaj naseljenega kraja,
- zadrževanje na vozišču (igranje na vozišču, kar velja za otroke),
- telesne in fizične motnje (gluhost, starost, onemoglost).

Kot opozorilo oz. pojasnilo navajam nekatera najbistvenjša določila temeljnega zakona o varnosti cestnega prometa, ki so jih pešci dolžni upoštevati, in sicer:

- pešec mora hoditi na cesti po pločniku ali drugi površini, ki je posebej narejena in določena za pešce,
- na javni cesti izven naselja ter na delu ceste, ki pelje skozi naselja in nima pločnika ali druge za pešce določene površine, mora hoditi pešec po skrajni levi strani ceste v smeri hoje,
- če gredo pešci v organizirani skupini, morajo hoditi po skrajni desni strani ceste,
- pešec ne sme postajati na vozišču,
- na cesti, ki ima zaznamovane ali posebej napravljene prehode za pešce, mora pešec čez cesto na takem prehodu, če ni več kot 100 m oddaljen od njega,
- pešec mora pazljivo iti čez vozišče in ne sme namenoma ali brez potrebe ovirati vozil,
- na zaznamovanih prehodih za pešce, ima pešec, ki hodi po zaznamovanem prehodu, prednost pred vozili, pred kateri prihaja,
- pešec, ki gre čez vozišče na kraju, kjer ni zaznamovanega prehoda, mora počakati in pustiti mimo prihajajoča vozila.

Če torej kot pešci vemo, kako smo se v prometu dolžni ravnati, zakaj je potem v praksi nasprotno. Postavimo se na stališče pešca na eni strani in na stališče voznika na drugi strani. Ali naj torej samo vozniki upoštevajo prometne predpise in pazijo na varnost pešcev, pešci pa lahko brezbrizno in neodgovorno kršijo prometne predpise. Eni kot drugi jih morajo upoštevati, ne pa izigravati.

Predpis določa, da v mestu oz. naselju, kjer so pločniki, morajo pešci hoditi po pločniku, v resnici pa hodijo po vozišču in s tem ovirajo promet in ogrožajo svojo varnost in varnost voznikov motornih in drugih vozil. Takim objestnežem tudi zvočni ali svetlobni signal voznika motornega vozila nič ne pomeni in se za splot ne zmenijo.

Izven naselja ali v naselju, kjer ni pločnikov, mora pešec hoditi po skrajni levi strani ceste v smeri hoje, kar je glede varnosti vsekakor v prid pešca. Ugotovljamo, da pešci ta predpis ne upoštevajo.

Pešec ne sme postajati na vozišču. Dejansko pa kaže, da so posebno priljubljena mesta za kramljanje (predvsem za mladino) prav v neposredni bližini križišč in zavojev na vogalih stavb in ker je to v mestu z večjo gostoto prometa, predstavljajo take gručice oviro in ogrožajo varnost prometa. Niso redki primeri takega postajanja celo na vozišču. S takim početjem voznika prisilijo, da čaka, kdaj mu bodo omogočili nadaljevanje vožnje.

Cesto pešci prečkajo v neposredni bližini označenega prehoda in s tem izsiljujejo prednost, na prehodih pa cesto prečkajo namenoma zelo počasi, da pri tem ovirajo promet.

Velika nevarnost je za pešca (in voznika) tudi, če nenadoma stopi s pločnika na prehod za pešce, kadar je vozilo že tik prehoda. Razumljivo je, da je tako početje namerno izigravanje voznikov, saj voznik svojega vozila ne more ustaviti na tako kratki razdalji, predvsem pa ne na mokri, poledeneli ali zasneženi cesti. Še večjo nevarnost za pešca predstavlja tako nenadno prečkanje ceste izven prehoda za pešce.

Navedeno je le nekaj primerov nepravilnega ponašanja pešcev. Za temi grobimi napakami pa se skriva nevarnost prometnih nesreč in seveda tudi ovira za normalno in varno odvijanje prometa.

Naj ob koncu podam še nekaj misli o pešcih — štoparjih. Le-ti se postavljajo ob cesti na takih mestih, kjer je že s prometnimi znaki ali s predpisom prepovedano ustavljanje vozil, na primer na nepreglednih zavojih, mostovih itd. Če se je voznik posameznik le odločil, da stori uslugo, je s tem storil prekršek, zaradi nepredvidenega ustavljanja vozila pa je spravlil v neugoden položaj tudi za njim vozeča vozila oz. voznike. Zato naj opozorilo velja tudi pešcem — štoparjem, da naj vozila ne ustavljajo na neprimernih mestih.

M. Mažgon

BAČA

tovarna
volnenih
izdelkov

Podbrdo

nudi cenjenim potrošnikom na novoletnem sejmu v Kranju od 16. do 27. decembra po sejmskih cenah: kamgarne za moške obleke, ženske kostime in težke kamgarne za moške in ženske plašče v modnih barvah in vzorcih iz čiste runske volne.

Izkoristite izredno priložnost!

Priporočamo se!

Vsem cenjenim odjemalcem želimo srečno novo leto 1971

ELAN

**Prodaja v našem
paviljonu na
Gorenjskem
sejmu**

**prodaja
smuč
in palic,
smučarskih
čevljev
in obleke
ter ostale
smučarske
opreme**

**murha
LESCE**

PRODAM

Prodam 100 kg težkega PRASICA. Polica 2, Naklo 5522

Prodam SLAMOREZNICO s puhalnikom. Sp. Duplje 51 5455

Prodam dve SVINJI, breji 15 tednov, in traktorske KOMBINIRKE bautz za seno. Voglje 86, Senčur 5531

Prodam KONJA in KRAVO. Sp. Duplje 53 5532

Prodam plemenskega VOLA in večjo količino KORENJA. Podbrezje 109 5533

Prodam tri PRASICE za zakol po izbiri. Kranj, Cesta na Klanec 8 5534

Prodam PRASICA za zakol in domače ŽGANJE. Hlebce 26 pri Lescah 5535

Prodam večjo količino zimskega CESNA. Naslov v oglašnem oddelku 5536

Prodam več PRASICEV, težkih po 180 kg. Cirče 25, Kranj 5537

Prodam SLAMOREZNICO na motorni pogon. Sp. Besnica 57 5538

Prodam SKRINJO za GLOBOKO ZMRZOVANJE iglis (100 litrov). Hrustje 51, Kranj 5539

Prodam PRASICA za zakol. Zontar Janez, Sv. Duh 41, Skofja Loka 5540

Prodam PRASICA za zakol. Zg. Brnik 19 5541

Prodam 500 kg težkega plemenskega VOLA in 100 kg težkega PRASICA. Čadovlje 5, Trstenik 5542

Izdaja in tiska ČP »Gorenjski tisk« Kranj, Ulica Moše Pijade — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj Trg revolucije 1 stavba občinske skupščine. — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135 — Telefoni: redakcija 21-835 21-860; uprava lista, malooglasna in naročniška služba 22-152. — Naročnik: letna 32 polletna 16 din, cena za eno številko 50 para. Malj oglasi: beseda 1 din, naročniki imajo 10% popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

Druga obletnica smrti

Marije Grošelj
iz Grada

*Minili sta že leti dve,
odkar vas več med nami ni, a še vedno za vami
so solzne naše oči.*

*Mama prerano ste nas zapustili, prerano so v grob
vas položili. Vso ljubezen ste nam podarili, na vas
ostali bodo zlati spomini.*

*Vsem hvala tisočkrat, kar naši ljubljeni mami
dali ste zadnjikrat.*

Franci izpod Krvavca

Grad, Senčur, 13. decembra 1970

Prodam STEDILNIK gorenje na trdo gorivo in KUPIM MESALEC za beton. Blažič Ferdinand, Trg Svobode 24, Tržič 5543

KUPIM

Kupim rabljeno motorno kolo PONI EXPRES v dobrem stanju. Navedite zadnjo ceno. Rostohar Edo, Rožno 48, p. Blanca 5544

Kupim dobro ohranjeno SLAMOREZNICO. Primožič Andrej, Lom — Potarje 4, Tržič 5545

Kupim železni »GASPER« na drva. Dvorje 39, Cerklje 5546

MOTORNA VOZILA

Prodam dobro ohranjen FIAT 850. Orehovlje 11, Kranj, telefon 22-601 5547

Poceni prodam FIAT 750. Zbilje 7, Medvode 5548

Prodam komplet nove ZIMSKE GUME za NSU 110. Ravnik, Blejska Dobrava 52, Jesenice 5549

Prodam FIAT 750, letnik avgust 68. Naslov v oglašnem oddelku 5554

ZAPOSLOTITVE

Sprejemem VAJENCA v uk avtomehanične stroke. Bokalj Anton, Polica 15, Naklo, telefon 21-412 5550

Iščem UPOKOJENCA za pomoč pri vodovodnih popravilih nekaj ur dnevno. Naslov v oglašnem oddelku 5551

OSTALO

OBVESCAM cenjene goste, da je ponovno odprta GOSTILNA MULEJ na Potokih. Solidna postrežba. Vabljeni! 5508

GOSTILNICARJI! Če potrebujete odlične »CVICEK« ga lahko pripeljem na dom. Vzorec in dogovor o ceni lahko dobite v Kranju, Jezerska cesta 8 5552

OPOZORILO! Kdor bo še vozil po mojem travniku na Dobravi, ga bom sodnijsko preganjal. Zeni Janez, Sp. Besnica 46 5553

KINO

Kranj CENTER

16. decembra angl. barv. CS film CHE GUEVARA ob 15. uri, angl.-franc. barv. CS film MAYERLING ob 17. in 19.30

17. decembra amer. film TARZAN IN NJEGOVA ŽENA ob 15. uri, angl.-franc. barv. CS film MAYERLING ob 17. in 19.30

18. decembra angl. barv. film CRNA MORA ob 15. uri, angl.-franc. barv. CS film MAYERLING ob 17. in 19.30

Kranj STORŽIC

17. decembra premiera angl. barv. film CRNA MORA ob 17. in 19. uri

18. decembra angl. barv. film CRNA MORA ob 17. in 19. uri

Tržič

17. decembra premiera ameriškega barv. CS filma DAN NEVARNEGA REVOLVERJA ob 19.30

18. decembra amer. barvni CS film DAN NEVARNEGA REVOLVERJA ob 17.30 in 19.30

Kamnik DOM

17. decembra premiera ameriškega barv. VV filma SRCE JE SAMOTEN LOVEC ob 17.30 in 19.30

18. decembra amer. film TARZAN IN NJEGOVA ŽENA ob 17.30, amer. barv. VV film SRCE JE SAMOTEN LOVEC ob 19.30

Jesenice RADIO

16. decembra amer.-italijanski barv. CS film PETORICA ZA PEKEL

Jesenice PLAVZ

16. decembra nemški barv. film CHARLIJEV STRIC

17. decembra angl. barv. film SVETNIK PROTI MAFIJI

18. decembra angl. barvni film SVETNIK PROTI MAFIJI

Dovje-Mojstrana

16. decembra amer. barvni CS film ORLOVSKO GNEZDO

Kranjska gora

17. decembra amer.-italijanski barv. CS film PETERICA ZA PEKEL

Javornik DELAVSKI DOM

16. decembra angl. barv. film SVETNIK PROTI MAFIJI

Radovljica

16. decembra italij.-špan. film CANGOSJERO ob 18. uri, amer. barv. film JEZDEC MASCEVALEC ob 20. uri

17. decembra franc. barv. film VOJSKA V SENCI ob 20. uri

18. decembra italij. barvni film STRAHOVI ob 18. uri, franc. barv. film BORA BORA ob 20. uri

Bled

16. decembra amer. film ROP BREZ PLENA ob 17. in 20. uri

17. decembra amer. film ROP BREZ PLENA ob 17. in 20. uri

18. decembra amer. film STANIO IN OLIO PRODAJATA MISNICE ob 17. in 20. uri

Železniki OBZORJE

16. decembra amer. barvni film ZGODBA O LYLAH CLARE

18. decembra franc. barvni film BYE, BYE, BARBARA Skofja Loka SORA

17. decembra franc. barvni film LJUBEZENSKO IZZIVANJE ob 18. in 20. uri

18. decembra brazil. barvni film ANTONIO, KI PRINASA SMRT ob 18. in 20. uri

Potrošniki!

Veliko izbiro novoletnih daril vam po znižanih cenah nudi trgovina DELIKATESA na Maistrovem trgu v Kranju in na novoletnem sejmu

Od 15. do 31. decembra 1970 nudimo gospodarskim organizacijam, ustanovam in potrošnikom pri nakupu daril v vrednosti 50 din 5% popusta. Vsa darila pakiramo po vaši želji in odposiljamo na zahtevane naslove.

Pohitite z nakupom novoletnih daril v Delikatesi v Kranju

**Se priporoča in vam želi srečno 1971
trgovina Delikatesa -
GTP Central Kranj**

nesreče

TRČENJE V KRIZIŠČU

V petek, 11. decembra, nekaj po polnoči sta na vrhu Jele-novega klanca v Kranju trčila dva osebna avtomobila. Voznik avtomobila nemške registracije Mišan Klišanin je v križišču pri zavijanju v desno pri Merkurju zavozil preveč proti središču ter trčil v osebni avtomobil Marjana Penčeka iz Kranja, ki je pripeljal iz nasprotne smeri. Pri trčenju je bil voznik Klišanin huje ranjen, njegov sopotnik Klišanin Mato pa laže. Odpeljali so ju v ljubljansko bolnišnico.

PREKRATKA VARNOSTNA RAZDALJA

Na cesti tretjega reda v Srednji vasi je v soboto, 12. decem-bra, dopoldne ustavil svoj avtomobil voznik Janez Stanovnik. Za njim je v prekratki varnostni razdalji peljal voznik oseb-nega avtomobila Rajmad Bedene iz Ljubljane in trčil v Sta-novnikovo vozilo. Škode na vozilih je za 7000 din.

NEZGODA NA POLEDENELI CESTI

V soboto popoldne je na cesti v Dovjem voznik osebnega avtomobila Alojz Jeraša z Jesenic prehitro pripeljal v ovinek in ker je bila cesta poledenela, je avtomobil začel zanašati, nato pa je zapeljal s ceste in se prevrnil. Voznik in sopotnica Barbara Kerštajn z Jesenic sta bila v nesreči huje ranjena in so ju prepeljali v jeseniško bolnišnico.

PRIPELJAL PO LEVI

Na cesti drugega reda v Savici je v soboto popoldne voznik osebnega avtomobila Janez Robnik iz Mozirja pripeljal po levi strani ceste in čelno trčil v nasproti vozeči osebni avtomobil Mirka Smukavca iz Bohinjske Bistrice. Pri trčenju je bil voznik Robnik lažje ranjen, škode na avtomobilih pa je za 12.000 din.

OBRAČANJE NA CESTI

Na ljubljanski cesti v Skofji Loki je v soboto, 12. decem-bra, ob sedmi uri zvečer voznik osebnega avtomobila Silvo Kopriva iz Ljubljane obračal svoje vozilo. Pri tem je zapri pot vozniku osebnega avtomobila Janezu Kavčiču iz Ljub-ljane, tako da je trčil vanj. Za Kavčičevim avtomobilom je v prekratki varnostni razdalji pripeljal voznik Alojz Pokorn iz Škofje Loke in trčil v Kavčičev avtomobil. Pri trčenju ni bil nihče ranjen, škode na avtomobilih pa je za 7500 din.

MOST JE BIL POLEDENEL

V nedeljo, 13. decembra, popoldne se je na poledeneli cesti v Kokri pripetila nezgoda voznici osebnega avtomobila Silvii Eržen iz Ljubljane. Zaradi neprimerne hitrosti je avtomobil na poledenem mostu začelo zanašati, tako da se je prevrnil na streho. Huje ranjeno voznico so odpeljali v ljubljansko bolnišnico. Škode na avtomobilu je za 3000 din.

L. M.

Eksplozija v stanovanju

V soboto, 12. decembra, popoldne je v stanovanju Franca Gasarja na Jesenicah eksplodiral plin. Franc Gasar je postavil plinsko peč znamke queen iz veže v ko-

palnico. Komisija, ki je nezgodo raziskovala, meni, da je v kopalnici peč ugasnila, plin iz jeklenke pa je uhajal še naprej in ob stiku z ognjem eksplodiral. Pri eks-

ploziji je Franc Gasar dobil hude opekline. Škode v sta-novanju je za 4000 din. Peč bo pregledal strokovnjak in ugotovil vzrok eksplozije.

L. Mencinger

Zahvala

Ob bridki izgubi ljubega očeta, brata, strica

Franca Pavca

se iskreno zahvaljujemo zdravstvenemu osebju bolnišnice na Gorniku, ki mu je lajšalo zadnje dneve življenja. Hvala tudi vsem, ki ste ga tako številno spremili k zadnjemu počitku. Posebna zahvala g. dekanu Zakrajšku in pred-stavnikom tovarne Lepenke za lepe poslovilne besede. Posebna zahvala sosedom za izraze sožalja in venec ter vsem darovalcem vencev in cvetja.

Globoko žaljujoči: hčerka Katarina, sinova Franci in Florijan z družina-mi in drugo sorodstvo

Tržič, Kranj, 13. decembra 1970

Kovinotehna
FUŽINAR

blagovnica
JESENICE

Novoletna prodaja na novoletnem sejmu
v Kranju od 16. do 27. XII. izreden popust do

G
O
R
E
N
J
E
pralni stroji
televizorji
hladilniki
štedilniki
peči

10 %

Poleg tega: trajno žareče peči in štedil-niki küppersbusch, EMO, pomivalne omarice, Tiki bojlerji. Razprodaja podstavkov za novoletne smrečice

Nadvse ugodni kreditni pogoji in brezplačna dostava

Novoletna prodaja Kovinotehne

VSAKOMUR PRIJA
KAVA ŠPECERIJA

Izredna prilžnost!

Trgovsko podjetje na veliko in malo s servisi

'AVTO-CELJE' Celje

vam nudi po stari ceni
vozila Škoda 100 S — din 21.936,70
z možnostjo kreditiranja

Ne zamudite izredne prilike!

Nudimo vam tudi vozila:

NSU 1000 C
NSU 1200 C
WARTBURG STD
WARTBURG DE LUXE
WARTBURG TOURIST
ZAPOROŽEC
RENAULT — LITOSTROJ
AUTO UNION — AUDI
JEEP CJ 4

Informacije na telefon
21 — 80

Zahtevajte vstavev sandvik spikes (žebļjev) v pla-šče avtomobila v našem servisu v Ipavčevi 21, tele-fon: 36-50, 36-52, da si tudi pozimi zagotovite varno vožnjo.

SREČNO VOZNIJO V NOVEM LETU 1971 ZELI
KOLEKTIV

»AVTO« Celje

Ekipni smučarski državni prvaki za leto 1970

V skokih in tekih Triglav, v alpskih disciplinah Jesenice

Smučarska zveza Jugoslavije je objavila uradno razvrstitev najboljših ekip v posameznih smučarskih disciplinah za leto 1970. Vsi trije naslovi so spet ostali na Gorenjskem. V alpskih disciplinah so osvojili naslov državnega prvaka smučarji in smučarke SD Jesenic. Ostala dva naslova (v tekih in skokih) pa sta pripadla kranjskemu Triglavu. Iz tega je razvidno, da imajo na Jesenicah najboljše in najštevilnejše tekmovalce v alpskih disciplinah, najmočnejši center v klasičnih disciplinah pa je še vedno Kranj.

V alpskih disciplinah je v minuli sezoni dobilo točke 72 smučarskih organizacij. Vrstni red je naslednji: 1. SD Jesenice 527,5, 2. SD Branik-Maribor 466,5, 3. TVD Partizan-Tržič 297,5, 4. SK Radovljica 279,0, 5. SK Mladost-Zagreb 260... uvrstitve ostalih gorenjskih društev: 11. SK Transturist-Sk. Loka 134,5, 14. SK Triglav-Kranj 124, 19. SK Kamnik 69, 20. TVD Partizan-Selca 69, 24. TVD Partizan-Bled 51,5, 25. SK Alples-Železniki 44,5, 28. SK Jezersko 26,5, 45. TVD Partizan-Podnart 6, 47. SK Alpina-Zirj 4, 66. TVD Partizan-Gorje 1.

V skokih je dobilo točke 29 smučarskih organizacij. Vrstni red: 1. SK Triglav-Kranj 104,5, 2. SK Enotnost-Ljubljana 95,5, 3. SD Jesenice 83,0, 4. TVD Partizan-Logatec 63,0, 5. SK Črna 59,0, 6. SK Alpina-Zirj 18,0, ... uvrstitve ostalih gorenjskih društev: 9. TVD Partizan-Križe 14,0, 26. SK Kamnik 1,5, 27. TVD Partizan-Gorenja vas 1,0, 29. TVD Partizan-Kropa 0,5.

Število organizacij, ki so dobile točke v minuli sezoni, se je povečalo tudi v tekih. Točke je dobilo 32 smučarskih klubov. Vrstni red: 1. SK Triglav-Kranj 150,0, 2. SK Jesenice 125,5, 3. SK Fužinar-Ravne 109,0, 4. TVD Partizan-Lovrenc na Pohorju 93,0, 5. TVD Partizan-Dol 90,0, 6. SK Alples-Železniki 81,0, 7. TVD Partizan-Gorje 72,0, ... uvrstitve ostalih gorenjskih klubov: 10. SK Radovljica 39,0, TVD Partizan-Boh. Bistrica 17,0, 23. TVD Partizan-Bled 12,0. J. Javornik

Šah

Kranjčani pristali v sredini

V nedeljo je bilo v Kranju predzadnje in zadnje kolo v slovenski šahovski ligi. Doseženi so bili naslednji rezultati: **BOREC** : **NOVO MESTO** 4:4 (Bukovac : Penko 0:1, Zbil : Skerl remi, Bertoncely : Sporar remi, Čopič : Sitar remi, Djordjevič : Udir 1:0, Ivanovič : Bječanovič 1:0, Naglič : Komel remi, Pirčeva : Isteničeva 0:1), **BOREC** : **ZMAJ** 1,5:6,5 (Bukovac : Jelen 0:1, Zbil : Bratko remi, Murovec : Kržišnik remi, Matjašič : Halik 0:1, Bertoncely : Praznik remi, Čopič : Šiška 0:1,

Naglič : Kosanovič 0:1, Pirševa : Koširjeva 0:1), **LE-SCE** : **NOVO MESTO** 4:4 (Mali : Penko remi, Presterl : Skerl remi, Harinski : Sporar remi, Vrečko : Sitar remi, Sterle : Jelanovič remi, Simčič : Istenič remi, Goričnik : Komel remi, Butorčeva : Isteničeva remi), **LE-SCE** : **ZMAJ** 1:7 (Mali : Jenko 0:1, Presterl : Bratko 0:1, Siftar : Kržišnik 0:1, Vrečko : Halik 0:1, Sterle : Praznik 0:1, Simčič : Šiška 0:1, Goričnik : Kosanovič 1:0, Butorčeva : Koširjeva 0:1). F. Štagar

Hokej

Uvrstitve že jasne

V predzadnjem kolu prvega dela prvenstva zvezne hokejske lige so bili v glavnem doseženi pričakovani rezultati. Pomembno zmago je zabeležila Slavija, ki je v Beogradu odpravila istoimensko ekipo s 4:2 in si tako skoraj že zagotovila četrto mesto. V gorenjskem derbiju so Jesenice z 11:2 premagale Kranjsko goro, Olimpija pa je po pričakovanju odpravila Medveščak z 9:3.

Lestvica:

Jesenice	8	8	0	0	65:16	16
Olimpija	9	7	0	2	96:29	14
Slavija	9	4	0	5	27:58	8
Medveščak	9	3	0	6	48:46	6
Kr. gora	9	2	1	6	33:73	5
Beograd	8	1	1	6	18:65	3

V zadnjem kolu prvega dela prvenstva bodo na sporedu naslednje tekme: Jesenice : Beograd, Slavija : Olimpija, Medveščak : Kranjska gora. J. J.

Sankači v sezono

Pred približajočo se zimo je zelo živahno tudi v vrstah sankaškega kluba SD Jesenice.

Decembra bo klub izvedel tudi svojo največjo tradicionalno prireditev — XV. mednarodno tekmovalce za prehodni pokal mesta Jesenic, ki je določeno za 27. decembra in bo kot vedno zahtevalo od članov kluba polno mero zavzetosti pri pripravi tekmovalne proge pri Savskih jamah in pri pripravah za čimboljšo uvrstitev.

Vodstvo kluba pričakuje letošnjo sezono z optimizmom, saj je v tekmovalni vrsti kluba trenutno nekaj najboljših slovenskih sankačev, kot Ulčar J. in Klinar M. pri

članih, katerih vrsto bodo letos okrepili v pretečeni sezoni zelo uspešna mladina König B. in Divjak J. ter povratnik iz JLA Čarman B. Med mladinci imajo glede na lanskoletne uspehe ob potrebni predhodni pripravi največ perspektiv B. Stefelinu, Sli-

bar, Antonič in Danilovič, čeprav ostali mladinci ne zastajajo mnogo za njimi. Mnogo pričakuje vodstvo kluba tudi od članic in mladink, za pripravo katerih je posebno zadolžen trener kluba Janez Hrovat. J. J.

Jutri občni zbor smučarjev Triglava

V četrtek, 17. decembra, ob 18. uri bo v dvorani skupščine občine Kranj redni letni občni zbor smučarskega kluba

Triglav, kjer bodo pregledali oziroma ocenili minulo sezono in sprejeli program za novo, ki je pred durmi.

Smučarski koledar

Bliža se nova sezona na snegu. V sezoni 1970/71 bo na naših smučiščih vrsta tekmovalcev. Danes objavljamo koledar prireditev v smučarskih tekih. V prihodnjih dveh številkah pa bomo objavili še prireditve, ki bodo na sporedu v skokih in alpskih disciplinah. Najvažnejša prireditev na domačih tleh bo tudi letos v Bohinju, in sicer 8. in 10. januarja. Letošnje državno prvenstvo bo v enem izmed najbolj znanih tekaških centrov — v Ravnah, republiško prvenstvo pa bo v Zemvinem tekaškem centru v Gorjah.

TEKI:

Datum	Prireditelj in kraj	Naziv tekmovanja	Kategorija	Za kategor.
1	2	3	4	5
December				
6.	SK Alples	meddrušt. tekme	MI, PI	—
20.	SZS	memorial Preš. brig.	vse kateg.	—
27.	SK Bohinj	Godčev memorial	vse kateg.	K
30.	Gorje	nočni novol. tek	vse kateg.	—
Januar				
3.	TVD Dol	za srebr. smuč. palico	vse kateg.	K
9.	Lancovo	tekm. za učen. gor. šol Po stezah partiz. Jelovice,	PI, PE	—
9-10.	Bohinj - org. kom.	FIS — A	CI, MI	—
9.	Maribor	medr. tekmovalce	PI, PE	—
17.	Škofja Loka-Dražgoše	Po stezah partiz. Jelovice, biatlon, patrolje	vse kateg.	K
17.	Čepovan — Lokve	odprto obč. prvenstvo	PI, PE	—
24.	SK Ihan	rep. prven. pionirjev	PI, PE	K
	SK Olimpija-Žlebe pri Medvodah	Istiničev memorial	vse kateg.	K
27.	Obč. ZTK Radov. (Bled)	tekmovalce osn. šol	PI, PE	—
30-31.	SK Triglav Kranj	memorial T. Beštra	vse kateg.	K
Februar				
6.	TVD Gorje	medr. tekmovalce	CI, CE, MI, ME	—
7.	SK Jesenice	medr. tekmovalce	vse kateg.	—
11-14.	IMP - SIG 71 - Kr. gora	zimske igre gradbincev	štaf. tek	—
14.	SK Jesenice - Mojstrana	Janšev memorial	CI, CE, MI, ME	K
	Ob ZTK Domžale (Ihan)	odprto obč. prvenstvo	vse kateg.	—
18-21.	SK Fužinar - Ravne	drž. prven. v klasič. discipl.	CI, CE, MI, ME	K
28.	SK Škofja Loka	medr. tekmovalce	vse kateg.	—
Marec				
5.	Društvo les. ing. in teh. Golte, Nazarje	rep. prvenstvo gradb. delavcev in lovcev	vse kateg.	K
7.	Maribor	medr. tekmovalce	vse kateg.	—
13.	SK Triglav, Kranj	odprto prven. Kranja	vse kateg.	—
13-14.	TVD Gorje	republ. prven. v tekih in klas. kombinaciji	vse kateg.	K
21.	SK Jesenice - Rateče	Rožičev memorial	vse kateg.	K
28.	SK Alples	medr. tekmovalce	vse kateg.	—

1 vprašanje 3 odgovori

Zaradi hitrega razvoja gospodarstva ter družbenih in samoupravnih odnosov se kaže vedno večja potreba po izobraževanju. Zato je kranjski občinski sindikalni svet v sodelovanju z OK ZMS Kranj in delavsko univerzo organiziral politično šolo za sindikalne delavce, kjer se bodo seznanili z nekaterimi problemi samoupravljanja, gospodarstva in gospodarjenja v kranjski občini. »Ali vaš sindikat posreča dovolj skrbi izobraževanju članov?« smo vprašali tri slušatelje.

MIHELCA VALANI, vzgojiteljica v vrtcu Tugo Vidmar v Kranju (24 let): »Čeprav je naš sindikat majhen, lahko bi

bi se moral seznaniti tudi s samoupravljanjem, saj če se mu godi krivica, si dostikrat ne zna pomagati, ker premalo pozna svoje pravice. Program politične šole pa je tako sestavljen, da je škoda, ker niso predavanja organizirana za širši krog poslušalcev. Seznanili se bomo s stvarmi, ki bi jih moral poznati vsak proizvajalec.«

tudi rekla, da je ženski, posveča precej pozornosti izobraževanju. Za nas vzgojiteljice je najbolj pomembno, da znamo vzgajati najmlajše, zato poslušamo največ predavanj iz pedagoškega področja. Mislim pa, da mi tudi nekoliko družbeno-ekonomskega znanja, ki ga bom pridobila v politični šoli, ne bo škodilo.«

TOMAZIČ DRAGO, orodjar v IKOS v Kranju (22 let): »Dobro je, da smo v sindikalnih odborih tudi mladi, saj najbolj poznamo interese mladih delavcev v podjetju. Čeprav sem v IKOS šele leto in pol, sem opazil, da se izobraževanju posveča premalo pozornosti. Prav sindikat pa bi moral biti tisti organ, ki bi se najbolj zavzemal za izobraževanje ob delu in za delo. V podjetju je namreč veliko delavcev z nedokončano osnovno šolo in brez kvalifikacij za delo. Vsak proizvajalec

tehnikov in inženirjev dovolj. Več bi lahko povedal o športni dejavnosti v okviru sindikata. V sindikalnih igrah smo letos dobili naslov občinskega sindikalnega prvaka v nogometu, v odbojki smo zasedli drugo mesto, tretje mesto v streljanju in še nekaj dobrih mest v drugih panogah. L. B.

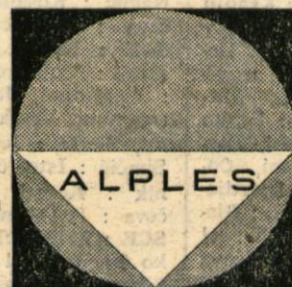

Prišel je čas kolnin in prašičem je odbila ura. — Foto: F. Perdan

ALPLES

tovarna pohištva

ŽELEZNIKI

Rezultati žrebanja nagradne ankete, ki je bila na razstavi pohištva v Škofji Loki od 2. do 6. decembra 1970:

1. nagrada
predsoba Beta kupon št. 908
2. nagrada
omarica za čevlje 1244 kupon št. 333
3. nagrada
omarica za čevlje 1040 kupon št. 362

Prosimo lastnike izžrebanih kuponov, da vzamejo nagrade v upravi podjetja v 60 dneh od objave rezultatov.